Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

היינט 8 זייטען

פרייז 15 גראָשען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 230 | Łódź, Poniedziałek, 8 Października 1934 r. | צוועלפטער יאָהרגאַנג | לאָדז, מאָנטאָג, כ"ט תשרי תרצ"ה | № 230

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 224-71

די בלוטיגע רעוואָלוציע אין שפּאַניען

טעלעגראַף, טעלעפאָן און פּאָסט־שטרייקען. — הונדערטער טויטע און פאַרוואונדעטע. — א פאָלק רעגירונגס־מיליטער איבערגעגאַנגען צו די רעוואָלוציאָנערען. — בעלאַגערונגס־צושטאַנד. — אַרעסטירט די קאַטאַלאַנישע רעוואָלוציאָנערע רעגירונג. — ווייטערדיגע קאַמפּען

פּאַריז, 7. (ספּ. טעל.) פון באַרצעלאָנאַ מעלדעט מען, אַז נעכטען באַנאַכט האָט זיך די סיטואַציע אין שפּאַניען ווידער פאַרערגערט. צווישען דער פּאָליציי און די שטרייקענדע און ווידער געקומען צו בלוטיגע צוזאַמענשטויסען. פון ביידע זייטען זענען דאָ דערהרגעטע און פאַרוואונדעטע.

אין די באַכמיטאָג־שעה'ן זענען צום גענעראַל־שטרייק צוגעשטאַנען די בעאַמטע פון טעלעגראַף און טעלעפאָן ווי אויך די פּאָסט־בעאַמטע, די באַהנליניע אויף צפון פון מאַדריד געפינט זיך אין די הענד פון אויפשטעהענדע אַרבייטער.

אין משך פון נעכטיגען טאָג זענען דערהרגעט געוואָרען 72 פּערזאָן, עטליכע הונדערט אַרבייטער און פּאָליציאַנטען זענען פאַרוואונדעט געוואָרען.

די שפּאַנישע רעגירונג האָט בלויז אין עטליכע פעלען אַרויסגעשיקט מיליטער צו אונטערדריקען דעם אויפשטאַנד. דאַנעגען די גאַנצע צייט האָט די רעגירונג אַרויסגעשיקט געגען די רעוואָלוציאָנערען בלויז פּאָליציאַלישע קרעפטען.

דער אינערן־מיניסטער האָט פאַרעפענטליכט דורכ'ן ראַדיאָ אַן אַפּעל צו דער בעפעלקערונג, צוזאָגענדיג אַז די רעוואָלוציע וועט בקרוב אונטערדריקט ווערען.

אין פיל פּראָווינצען לאָזט זיך מערקען אַ בערוהיגונג, אויך אין מאַדריד האָט דער שטרייק גענומען אַ רוהיגען פאַרלויף. בלויז אין די פאָרשטעט איז געקומען צו בלוטיגע צוזאַמענשטויסען צווישען שטרייקענדע און פּאָליציי, אין איין פאָרשטאָט האָבען די שטרייקענדע געפרובט פאַרכאַפּען די מיליטערישע קאַזאַרמעס, זיי זענען אָבער אָפּגעשטויסען געוואָרען.

די צוגען און טראַמווייען קורסירען אונטער דער שמירה פון מיליטער וועלכע האַלטען די ביקסען געווענדעט געגען המון. קיין צייטונגען, אויסער „א. ב. צ." און „על־דעבאַטע" ערשיינען נישט.

אין סאַן־סעבאַסטיאַן האָט די רעגירונג ביים צוריקשטעלען די אָרדנונג בעפוילען צו שיסען אויף די רעוואָלוציאָנערען פון האַרמאַטען, אין פיל סטראַטעגישע פּונקטען זענען אויפגעשטעלט געוואָרען קוילען־וואַרפערס. אין מאָנדראַגאָן, וואָס איז פאַרקאַפּט געוואָרען דורך די אויפשטענדער איז נעכטען שפּעט אין אָוונט געקומען צו אַ בלוטיגער שלאַכט צווישען דער גוואַרדיע און שטרייקענדע.

הונדערטער אַרבייטער זענען אַנטלאָפען אין די בערג און קוילען־גרובען וואו זיי בעהאַלטען זיך אויס, מורא האָבענדיג פאַר בקמה מצד דער רעגירונג.

די רעגירונג, וועלכע האָט אַ מעהרהייט אין פּאַרלאַמענט און וועלכע שטיצט זיך אויך אויפ'ן מיליטערישען און פּאָליציי־אַפּאַראַט פאַרזיכערט אַז זי וועט בעהערשען די לאַגע, צי איהר וועט געלונגען איינצופיהרען אַ באמת'ע בערוהיגונג אין לאַנד, איז אָבער נאָך אַ גרויסער ספק, ווייל די אַרבייטער־אָרגאַניזאַציעס זענען ענטשלאָסען צו פיהרען דעם קאַמף ווי ווייט ס'וועט זיך נאָר לאָזען.

פּאַריז, 7. (ספּ. טעל.) די בלוטיגע רעוואָלוציע אין שפּאַניען דויערט. דירעקט פון מאַדריד קומען אָן ווייניג ידיעות צוליבן שטרייק און דער „שאַרפער" צענזור.

פון די בידראַצטיגע מעלדונגען איז צו זעהען, אַז די בלוטיגע גאַסען־קאַמפען צווישען די רעוואָלוציאָנערען און דעם רעגירונגס־מיליטער מיט דער פּאָליציי הערען נישט אויף. עס זענען שוין דאָ ביז 150 טויטע און איבער 600 פאַרוואונדעטע פון ביידע זייטען, עס זענען אַרעסטירט געוואָרען ביז פיר טויזענד מאַן.

אויך די טעלעפאָן און טעלעגראַף־קאָמוניקאַציע איז איבערגעריסען. דער פּרעזידענט פון דער רעפּובליק איז אָפּגעשניטען געוואָרען פון דער רעגירונג. ער געפינט זיך נישט אין מאַדריד נאָר אין באַרצעלאָנאַ. דער פּרעמיער לערו האָט געמוזט פאָהרען אויף דער צענטראַלער פּאָסט, כדי פון דאָרט פּרובען אָנצוקניפּען אַ טעלעפאָנישע פאַרבינדונג מיט'ן מלוכה־פּרעזידענט.

די שטורמישע רעוואָלוציאָנערע אַרויסטריטען האָבען זיך אַריבערגעטראָגען פון די שטעט אין די דערפער. די בלוטיגע גאַסען־קאַמפען אין מאַדריד און אין אַנדערע שטעט קומען אויך פאָר ביינאַכט צווישען די קרבנות געפינען זיך פיל קינדער.

פון באַרצעלאָנאַ מעלדעט מען, אַז דאָרט האָט זיך צעבונטעוועט אַ פולק רעגירונגס־מיליטער און אַריבער אויף דער זייט פון די רעוואָלוציאָנערען. אויף אַלע עפענטליכע בנינים פון באַרצעלאָנאַ זענען אויסגעהאָנגען רויטע פאָהנער.

אין בורגאָס האָבען די סאָציאַליסטישע רעוואָלוציאָנערען פּראָקלאַמירט אַ באַזונדערע באַסקישע רעפּובליק און האָבען אַרויסגעהאָנגען אַ דיטשע פאָהן. דאָס רעגירונגס־מיליטער האָט אָבער נאָך אַ לענגערען קאַמף צוריקגעשטעלט די פריהערדיגע אָרדנונג. אין פיל ערטער האָט זיך דאָס רעגירונגס־מיליטער בענוצט אין קאַמף געגען די רעוואָלוציאָנערען מיט האַרמאַטען.

פּאַריז, 7. (ספּ. טעל.) די שפּאַנישע רעגירונג האָט פינאַנדערגעלאָזען דעם מאַדרידער שטאָט־ראַט. ס'איז פאַרעפענטליכט געוואָרען אַ געזעץ וועלכער פאַרווערט צו שטרייקען אין עפענטליכע אינסטיטוציעס.

בעלאַגערונגס־צושטאַנד

פּאַריז, 7. (ספּ. טעל.) נעכטען האָט די שפּאַנישע רעגירונג ערקלערט בעלאַגערונגס־צושטאַנד אין דער גאַנצער מלוכה.

די קאַטאַלאַנישע רעוואָלוציאָנערע רעגירונג אַרעסטירט

באַרצעלאָנאַ 7. (ספּ. טעל.)

דריי ביינאַכט האָט גענעראַל באַטעט אָנגעהויבען די בעלאַגערונג פון פּאַלאַץ וואו ס'האָט זיך געפינען די רעוואָלוציאָנערע קאַטאַלאַנישע רעגירונג. נאָך אַ לאַנגע שיסעריי איז 6 אַ זייגער אינדערפריה דער פּאַלאַץ גענומען געוואָרען דורך רעגירונגס־מיליטער. די רעוואָלוציאָנערע מיניסטאָרען מיט קאָמפּאַניס בראש זענען אַרעסטירט געוואָרען, בעת וועלכע דאָל באַטעט איז צוגעגאַנגען אַרעסטירען קאָמפּאַניסען, האָט דער לעצטער געזאָגט, „איך בעדויער זעהר, וואָס ס'האָט זיך נישט איינגעגעבען צו ערהאַלטען די פרייהייט פון קאַטאַלאַניען", אויף דעם האָט גען. באַטעט געענטפערט „איך בויג דעם קאָפּ פאַר אייער מוט".

נישט קוקענדיג אויף דער קאַפּיטולאַציע קומען ווייטער פאָר קאַמפען אין מאַדריד און באַרצעלאָנאַ.

ס'זענען פאַרהאַנען צענדליגער דערהרגעטע און פאַרוואונדעטע. אַזאַנאַ, דער אָנפיהרער פון די קאַטאַלאַנער אויפשטענדיגע איז אַנטלאָפען. די שפּאַנישע רעגירונג האָט פאַרבאָטען צו פאַרלאָזען די גרעניצען פון שפּאַניען.

פּאַריז, 7. (ספּ. טעל.) דאָס ראַטהויז און בעאַמטען־הויז וואו ס'האָבען זיך גרופּירט די רעוואָלוציאָנערען זענען באָמבאַרדירט געוואָרען דורכ'ן רעגירונגס־מיליטער.

שיסען אהין ריקזיכט...

פּאַריז, 7. (ספּ. טעל.) ס'איז אַרויסגעגעבען געוואָרען אַ פאַראָרדנונג צו שיסען אָהן שום ריקזיכט אויף די רעוואָלוציאָנערען. די גאַסען־קאַמפען קומען ווייטער פאָר.

פּאַריז, 7. (ספּ. טעל.) לויט אַ פאַראָרדנונג פון בילדונגס־מיניסטער זענען אַלע שולען פאַרמאַכט געוואָרען ביז צום אָפּרופען.

פּויליש—דייטש—אונגאַרישער בלאָק

דער וויזיט פון פּרעמיער געמבעש אין וואַרשע

בערלין, 7. (ספּ. טעל.) אין די היגע דיפּלאָמאַטישע קרייזען איז מען זיכער, אַז דער ציל פונ'ם וויזיט, וואָס דער אונגאַרישער פּרעמיער געמבעש וועט די טעג מאַכען אין וואַרשע איז צוצוגרייטען אַ באָדען פאַרן פּראָיעקטירטען דייטש־פּויליש־אונגאַרישען בלאָק.

געמבעש וועט ווילען אין וואַרשע 3—4 טעג און וועט דערנאָך אָפּפאָהרען קיין רוים.

פּאַריז, 7. (ספּ. טעל.) די פראַנצויזישע צייטונגען מעלדען, אַז היטלער־דייטשלאַנד פיהרט איצט אַ גרויסע אַלדייטיגע אַקציע אין אויסלאַנד, כדי צו האַלטען זיך פון דער אידעאַלאַציע און אַפּגעקרענקט. אין וועלכער היטלערס פּאָליטיק האָט זיך אַרויסגעשטעלט, פאַן פאַסען קניפּט אָן אין דער דערנ־טונג בעציהונגען מיט עסטרייך און ס'איז נישט אויסגע־שלאָסען אַז דאָס וועט איהם געלינגען, פאָן האָסט פיהרט אונטערהאַנדלונגען מיטן מוסאָליני אין רוים און עהנליכע אַקציע ווערט געפיהרט מצד די דייטשען אין יוגאָסלאַוויען און — דער עיקר — אין פּוילען. די פראַנצויזישע צייטונגען דריקען אויס די פאַרוואונדערונג וואָס פראַנקרייך פיהרט אַ שוואַכע געגענ־אַקציע.

דייטשלאַנד וועט קינדיגען די מיליטערישע אָפּמאַכען פון ווערסאַלער טראַקטאַט

סענסאַציאָנעלע ידיעות אין דער פראַנצויזישער פּרעסע

פּאַריז, 7. (ספּ. טעל.) די פראַנצויזישע פּרעסע אַלאַרמירט די עפענטליכע מיינונג, אַז די דייטשע רעגירונג וועט בקרוב קינדיגען די מיליטערישע אָפּמאַכען פון ווערסאַלער טראַקטאַט.

„עקאָ דע פּאַרי" שרייבט, אַז גענ. בלאָמבערג האָט פאַרלאַנגט אַז די קינדיגונג זאָל פאָרקומען שוין דעם 1־טען אָקטאָבער. מיניסטער בוראַט האָט געדאַרפט אַביסעל אָפּצוהאַלטען. די צייטונג אַטאַקירט ווייטער ביי דער דאָזיגער געלעגענהייט די פּוילישע אויסערן־פּאָליטיק, ווייל די דעקלאַראַציע פון מיניסטער בעק האָט פאַרלייכטערט דייטשלאַנד אַ דורכצוטרעטען געגען ווערסאַלער טראַקטאַט.

וויען, 7. (ספּ. טעל.) די גענעראַלען פון דער רייכסוועהר מיט פאָן בלאָמבערג בראש האָבען זיך געווענדעט צו היטלערן מיט דער פאָדערונג צו פאַרעפענטליכען אַ קלאָרע דעקלאַראַציע אַז דייטשלאַנד האַלט זיך נישט מעהר אין די מיליטערישע אָפּמאַכען פון ווערסאַלער טראַקטאַט און אַז די רייכסוועהר ווערט פאַרגרעסערט אויף דריי הונדערט טויזענד פּערזאָן.

דייטשלאַנד וויל צוריק אַריינטרעטען אין דער פעלקער־ליגע

זשענעווע, 7. (ספּ. טעל.) אהער זענען אָנגעקומען 4 דעלעגאַטען פון דייטשלאַנד, וועלכע פיהרען אונטערהאַנדלונגען וועגען דעם, אַז דייטשלאַנד זאָל צוריק אַריינטרעטען אין פעלקער־בונד.

אין די פּאָליטישע קרייזען זעהט מען אין דעם אַ מאַנעווער, וואָס איז אויסען אַז דער פעלקער־בונד זאָל אָפּלעגען די אַפּשטימונג וועגען סאַאַר־געביט.

דער וועג צו אַדוואָקאַטור

וועט שטאַרק בעשווערט ווערען

וואַרשאַ, 7. (טעלעפאָניש). היינטיגען שבת האָט דער וויצע יוסטיץ־מיניסטער שעטסקאָווסקי אויפגענומען אַ דעלעגאַציע פון אַלפּוילישען צוזאַמענפאָהר פון אַדוואָקאַטען־אַפּליקאַנטען, וועלכע האָבען בעריהרט די פראַגע וועגען פּראָיעקט צו שליסען דעם צוטריט צו דער אַדוואָקאַטור.

דער מיניסטער האָט געענטפערט אַז די פראַגע קאָן אין דער באַהעבסטער צוקונפט ווערען אַקטועל, הגם איצט פאַרנעהמט זיך דאָס מיניסטעריום נישט דערמיט. דער מיניסטער האָט צוגעזאָגט, אַז אין פאַל ווען די דעצידיע וועגען שליסען די ליסטע וועט אָנגענומען ווערען וועלען בעריקזיכטיגט ווערען די רעכט פון אַדוואָקאַטען־אַפּליקאַנטען. דער מיניסטער האָט אויך געבעטען די דעלעגאַציע צוצושטעלען איהם אַ גענויעם מעמאָריאַל, וואָס זאָל ענטהאַלטען די ווינשעלע לעזונג פון דער פראַגע וועגען שיצען די רעכט פון אַדוואָקאַטען־אַפּליקאַנטען. ווי מ'גיט איבער זענען שוין פאַראַן עטליכע פּראָיעקטען וועגען בעגרענעצען דעם צוטריט צו דער אַדוואָקאַטור, דער מילדעסטער פּראָיעקט זעהט פאָר דאָס פאַרלענגערען די אַפּליקאַציע ביז 7 יאָהר. ווייטער ווערט פאָרגעזעהען דאָס שליסען די אַדוואָקאַטען־ליסטע אויף צעהן יאָהר.

אחרי מחלה כבדה וקצרה נפטרה והלכה לעולמה האשה החשובה והצנועה נ"ע

פעסא אשת ר' זעליג הכהן נ"י

מענדזירזשעצקא

בשנת ס"ז לימי חי'

הלוי' למנוחת עולמים תהי' היום, ביום ב' ער"ח מרחשון שנת תרצ"ה ממעונה ברחוב ברזשעזשינער 25.

משפחתה המתאבלת.

4236

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז פרייטאָג, דעם 5־טען אָקטאָבער 1934 געשטאָרבען אין וויען און דאָרט צו קבורה געקומען מיין ליבער מאַן, אונזער טייערער און אונפאַרגעסליכער זוהן, ברודער, שוואָגער און אָנקעל

ר' יחיאל ב"ר יעקב נ"י דעמבאָוויטש

אין עלטער פון 35 יאָהר (געוואוינט זאַוואַדזקאַ 24)

וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער די אין טיפען טרויער פאַרבליבענע

פרוי, עלטערן און פאַמיליע.

דער לעגיסלאַטיוו-ראַט איז שעדליך

כל זמן יודען זענען נישט פערשטענדיגט מיט די אראבער

רעדע פון ד״ר חיים ווייצמאַן

לאנדאָן, 7 (יט״א טעלעגראפיש)
אויף א געמיינזאמער קאָנפערענץ פון ענג-לישע ציוניסטען מיט אַנדערע פאַרטייען, איז אָנגענומען געוואָרען אַ׳איינהייטליכע שטעלונג לגבי די ענגלישע רעגירונג, אַרויסשטעלענדיג פאָדערונגען וועגען אימיגראציע און לעגיסלאַטיוו ראַט.

מיט גרויסע פאָליטישע רעפעראַטען זענען אַרויסגעטרעטען ד״ר חיים ווייצמאַן און פראָפעסאָר בראָדעצקי. ד״ר ווייצמאַן האָט גערעדט וועגען דעם לעגיסלאַטיוו ראַט. אין די רעזאָלוציעס זאָגט זיך די קאָנפערענץ ענטשידען אַרויס געגען דעם לעגיסלאַטיווען ראַט כל זמן יודען האָבען זיך נאָך נישט פערשטענדיגט מיט די אַראַבער, ווײַל דער לעגיסלאַטיוו ראַט ברענגען שאָדען.

די קאָנפערענץ האָט אויסגעדריקט פולער לאָיאַליטעט דער מאַנדאַטען מאַכט, דערביי זענען

קלאַנג-קינאָ
„MIRAŻ"
אויף 11 ליסטאָפאַד (קאָנסטאַנס.) 16
אונטער אַ נייער דירעקציע פון די קינאָ-טעאַטערס Metro i Adria
היינט און פאָלגענדע טעג!
גרויסע
רעוואָלוציע - פרעמיערע!
שלאַגער פון די וועלט-עקראַנען א. ג.
„דעמאָן פון גאָלד"
אין די הויפטראָלען:
FAY WRAY
DALE BELLAMY
אויסערן פּראָגראַם:
קלאַנג-צוגאַבען פון P.A.T. און FOX

אין א מוטיגען פעסטען טאָן אַרויסגעדרוקט געוואָרען די פאָדערונגען פון דער ציוניסטישער וועלט.

די קאנטאָן-וואַהלען אין פראנקרייך

פאַריז, 7 (ספ. טעל.)
8 אינדעראַטריה האָט זיך אָנגעהויבען אין אַלע קאַנטאָנען פון פראַנקרייך, א חוץ פאַריז די וואַהל פון 1511 ראַטמענער צו די דעפּאַרטאַמענט-ראַטען און 1516 ראַטמענער צו די קרייז-סיימיקעס. דער אַנטייל אין די וואַהלען איז געווען א גרויסע. מ׳דאַרף זיך ריכטען, אַז אין די מעהרהייט קאַנטאָנען, וועלען די היינטיגע וואַהלען נישט געבען קיין רעזולטאַט און אין צווייטען זונטאָג וועט פאַרקומען די צווייטע אָפּשטימונג.

געהרינג איז געווען אין פוילען

וואַרשאַ, 7 (טעלעפאָניש).
אין וואַרשאַ האָבען זיך פערשפרייט קלאַנגען, אַז געהרינג זאָל לעצטענס האָבען געווען מיט א כעזוך אין פוילען. מען שמועסט, אַז געהרינג זאָל אויך האָבען פערבראַכט עטליכע טעג אין געהיים אויף יאַגד אין די קאַרפאַטען-בערג.

אָווענד-קורסען פאר יודישע שפראַך און ליטעראַטור

ווערט מאָרגען געעפענט פון דער לאָנדאָנער שטאַט-פערוואַלטונג

לאָנדאָן, 7. (יט״א טעלעגראַפיש).
די שטאַט-פערוואַלטונג עפענט פון קומענדיגען דינסטאָג אָן אָווענד-קורסען פאַר דער יודישער שפראַך, יודישער ליטעראַטור, יודישע געשיכטע און פילאָזאָפיע.

אין דייטשלאַנד האט מען מורא

אז די סאָציאַליסטען אין ענגלאַנד וועלען שטאַרקער

בערלין, 7 (ספ. טעל.)
די דייטשע פרעסע ווידמעט לעצטענס פיל אָרט די אינערליכע סיטואַציע פון ענגלאַנד. די צייטונגען ווייזען אָן, אַז אין ענגלאַנד קומט פאָר א פערשטאַרקונג אין די סאָציאַליסטישע רייהען. לויט "וועלקישער באָבאַכטער" [illegible] ווי האָט מען אין דייטשלאַנד בעגלויבט, אַז סוף כל סוף וועט ענגלאַנד אונטערשטיצען די דייטשע פּאָליטיק.

WYGRASZ U WOLANOWA!

ענגלאַנד וויל נישט דערלאָזען צו קיין פראַנצויזיש-סאָוויעטישער פריינדשאַפט

לאָנדאָן, 7 (ספ. טעל.)
די היגע פּאָליטישע קרייזען קאָמענטירען מיט גרויס אינטערעס די ווייטערדיגע ענטוויקלונג פון די פראַנצויזיש-סאָוויעטישע בעציהונגען. א בעזונדער אויפמערקזאַמקייט האָט אין די היגע פּאָליטישע קרייזען אַרויסגערופען דער דערוויילי-גער איבערייס, וואָס איז פאָרגעקומען אין די סאָוויעטיש-פראַנצויזישע בעציהונגען.

דער דאָזיגער איבערייס ווערט דאָ אויסגע-טייטשט אויף פאָלגענדען אופן: נאָכ׳ן אָננעהמען רוסלאַנד אין פעלקער-בונד און נאָכ׳ן דערגרייכען א פערשטענדיגונג מיט יאַפּאַן, האָבען די סאָוויע-טען בעקומען גאַר אַן׳אַנדער לשון.

די סאָוויעטען פאָדערן פון פראַנקרייך פרישע קרעדיטען. פון דער אַנדערער זייט ווידער האָט לאָנדאָן, וואָס איז געגען אַ׳ענגען בונד צווישען פראַנקרייך און רוסלאַנד אויסגעאיבט איהר גאַנ-צען איינפלוס אין פאַריז, אין דער ריכטונג, אַז א ווייטערדיגע דערנעהנטערונג צווישען פראַנקרייך און רוסלאַנד זאָל דערווייל נישט צושטאַנד קומען.

פעראייניגונג פון קאָמוניסטישע און סאָציאַליסטישע פּראָפ. פער-איינען אין פראַנקרייך

פאַריז, 7 (ספ. טעל.)
ס׳איז געקומען צו פעראייניגונג פון די סאָציאַליסטישע און קאָמוניסטישע פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען.

פערענדיגט די דייטש-פוילישע ווירטשאַפטל. אונטערהאַנדלונגען

וואַרשאַ, 7 (טעלעפאָניש)
נאָך לאַנגע אונטערהאַנדלונגען איז שבת אין וואַרשאַ אונטערגעשריבען געוואָרען א דייטש-ווירט-שאַפטליכען אָפּמאַך, לויט דעם דאָזיגען אָפּמאַך וועט דייטשלאַנד איינקויפען גענז, אייער, פוטער און האָלץ, דייטשלאַנד וועט אימפּאָרטירען אינדו-סטריעלע אַרטיקלען.

קוזאַ ווידער ביי דער אַרבייט

אָנפאַלען אויף יודישע פּאַסאַזשירען אויף די רומעניש באַהנען

בוקאַרעשט, 7. (יט״א טעלעגראַפיש).
קוזאַ האָט ווידער אָנגעהויבען אַן אַנטיי-דישע טעטיגקייט. די לעצטע טעג קומען כסדר פאָר אָנפאַלען אויף די באַהנען, וואו די קוזיסטען טעראָ-ריזירען די יודישע פּאַסאַזשירען. די רעגירונג האָט דערווייל בעשטימט ספּעציעלע פּאָליציי-וואַכען אויף די צוגען.

DR.
L. Czarnożył
וואוינט יעצט אויף
[illegible] 30
און נעהמט אָן פון 9.30 ביז 10.30 פאַרמיטאָג
און פון 4—6 נאָכמ.
ספּעצ. האַרץ-קראַנקהייטען

Dr.
Wajnberg
ספּעצ. פון לונגע, האַרץ און סכלעראָזי-קראַנקהייטען
וואוינט יעצט פּיעטריקאָווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אָן פון 9—10 פריה, 3—5, 8—9 אָוו.

Dr. Z. Henrykowski
ספּעציאַל-אַרצט פאַר ווענערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
פּיעטריקאָווער 86
טעל. 143-63
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 6—9 אָוונט.
פאַר פרויען א ספּעציעלער וואַרטע זאַל.
פאַר אומבעמיטעלטע דעמשניצע-פרייזען.

STARSZY FELCZER
H. Neumark
צוריקגעקעהרט
פּאָלודניאָווא 28, טעל. 163-46
נעמט אָן ביז 10 פריה און פון 2—4 נ.מ.

פאַר גאָלד,
ביזשוטעריע
און לאָמבאַרד- קוויטעם
צאָהלט די העכסטע פּרייזען
איזידאָר פּיאַלקאַ
פּיעטריקאָווער 7.

קיין ארץ-ישראל
אויף גינסטיגע בעדינגונגען. פאַר מיטגלי-דער פון ציוניסט. אָרגאַניזאַציעס—הנחות.
אינפאָרמ. טעגליך אין „תוצרת א״י"
שרודמיעסקאַ 3 פון 10—1 און פון 5—7.

7.50 זל. טעגליך
אָטוואָצק
קלימאַטישע וואַלד-סטאַציע
7.50 זל. טעגליך
Sanatorjum
D-ra med. W. PRZYGODY
לונגען-אָפּטיילונג: ס׳ווערען געהיילט לונגען-קראַנקע לויט די נייעסטע מעטאָדען.
כירורגישע אַבטיילונג: עס ווערען גענומען: אָדמע, איבער-ברעכונג פון פּצרוואַקסונגען, דורכשניידען פון׳ם נערוו א. ז. וו.
ספּעציעלער פּאַוויליאָן: ריטשאַלט-פרייזען צוגעפּאַסט צו דער איצ-טיגער קריזיס - צייט נעמען אָרום: פולע אויסהאַלטונג, מעדיצין, אויפזיכט, רענטגען, אַנאַליזען א. אַ.
כשר׳ע קיך!
געשמאַקע כשר׳ע קיך.
כשר׳ע קיך!
פאַר רעקאָנוואַלעסצענטען זאָרגפעלטיגע אויפזיכט.

אונזערע חשוב׳ע פריינד
מאַקס ראָזענשטיין און פרוי
צו דער בר-מצוה פון זייער געליבטען זוהן
אלעקסאַנדער
ווינשען פיל נחת
י. זאַבערזשאַנסק און פרוי

אכטונג! אכטונג!
לאָדזער גענזלערס!
יעדער גענזלער מוז האָבען א חודש-הכשר.
אַלע לאָדזער גענזלערס ווערען אויפגעפאָדערט צו רע-גיסטרירען זיך אין ראַבינאַט, כדי צו בעקומען רעגולערע
חודש-הכשרים.
די גענזלערס, וואָס וועלען נישט אָננעהמען אַלע תקנות פון ראַבינאַט וועלען קיין הכשרים נישט בעקומען און וועלען פערעפענטליכט ווערען אלס נע׳אסר׳טע.
רעגיסטרירען קען מען זיך היינט, מאָנטאָג, דינסטאָג און מיטוואָך, דעם 8, 9 און 10 ד. ח. אין די שעה׳ן פון 8 ביז 10 אָוונט.
ועד הרבנים לעדת לאדז
תשרי, תרצ״ה

גריישען-הענדלער,
אויפמערקזאַם!
אַלע יאַטקע-בעזיצער פון גריישען ווערען אויפגעפאָדערט צו רעגיסטרירען זיך אין ראַבינאַט אויף צו בעקומען רעגולערע חודש-הכשרים.
די גריישען-פערקויפער, וואָס וועלען זיך נישט מער-פליכטען בנוגע די תקנות פון ראַבינאַט וועלען קיין הכשרים נישט בעקומען און וועלען פערעפענטליכט ווערען אלס נעאסר׳טע.
די רעגיסטראַציע קומט פאַר היינט, מאָנטאָג, דינסטאָג און מיטוואָך (8, 9 און 10 ד. ח.) אין די שעה׳ן פון 8 ביז 10 אין אָוונט.
ועד הרבנים לעדת לאדז.
תשרי, תרצ״ה.

דער שניידער-צעך
אין לאָדז, פּיעטריקאָווער 20
רופט אַלע מענער = בעשטעלטע שניידער - מייסטער נישט-מיטגלידער און מיטגלידער פון צעך, צוליב די אַרויס-געשטעלטע הויכע הוספה-פאָדערונגען פון די אַרבייטער, אויף
א גרויסע
פאַך-פערזאַמלונג
וועלכע קומט פאַר מאָרגען דינסטאָג, פּינקטליך 8 א זייגער אָוונט אין אינזער לאָקאַל פּיעטריקאָווער 20.
די פערוואַלטונג פון שניידער-צעך
פאַר דער שטאָט לאָדז
איז לאָדז, פּיעטריקאָווער 20.

שעכטער-הורטאָווניקעס-פעראיין
גאַשטשעשבי דוואָר, פּאַדזשעטשנאַ
דאָנערשטאָג, דעם 11. אָקטאָבער 1934, 7 א זייגער אָוונט צום ערשטען טערמין און 9 א זייגער אָוו. צום צווייטען טערמין ביי יעדער צאָל מיטגלידער קומט פאַר אין אייגענעם לאָקאַל
די יעהרליכע אלגעמיינע פערזאַמלונג
מיט פאָלגענדער טאָג-אָרדנונג: 1) ערעפנונג, 2) וואַהלען פון א פאָרזיצער, 3) וואַהלען פון א פרעזיום און א פערוואַלטונג, 4) וואַהלען פון א רעוויזיאָנס-קאָמיסיע, 5) ענדערן די סטאַטוטען. 6) פרייע פאָרשלאָגען.
בעמערקונג: אַלע מיטגלידער ווערען געבעטען אין זייערע אייגענע אינטערעסען פּינקטליך צו ערשיינען.
די פערוואַלטונג

בעקאַנטמאַכונג.
די פערוואַלטונג פון „לינת הצדק" מאַכט בע-קאַנט די מיטגלידער, אַז זונטאָג, דעם 14 אָקטאָבער ד. י. 4 נאָכמ. צום 1-טען טערמין און 6 א זייגער צום 2. טערמין, קומט פאַר אין צענטר. סוחרים-פעראיין, פּיעטריקאָווער 10
די יעהרליכע
אלגעמיינע פערזאַמלונג
בעמ.: די מיטגלידער, וואָס ווילען האָבען רעכט זיך צו בעטייליגען אין דער פערזאַמלונג, דאַרפען רעגולירען זייער מיטגלידס-ביישטייער אין דער פעראיינס-קאַנצעלאַריע.
די פערוואַלטונג פון „לינת הצדק"

לאָדז
8 אָקטאָבער 1934

„נייער פאָלקסבלאַט"

ל׳אַדז
8 אָקטאָבער 1934

הויך-קאָניונקטור אין ציוניזם

דער אָפּטימיזם פון בן-גוריון

אויב בן. גוריון האט מיט זיין איצטיגען קומען קיין פוילען געשטרעבט צו פערשטאַרקען די השפעה פון זיין ריכטונג, אויפ׳ן פונ׳ם איצטיגען עקזעקוטיוו, איבער די יודישע מאַסען אין פוילען, וואס זענען גייסטיג פערבונדען מיט ארץ־ישראל, האט ער מיט זיין עקספּאָזע, דוכט זיך, זיין ציל דערגרייכט.

דאס איז אַן עקספּאָזע נישט פון ווערטער, נאָר פון פאַקטען, און פאַקטען איבערצייגען.

מיר דאַרפען, פערשטעהט זיך, זיין אויסגערעכענט מיט דער מאָס איבערצייגונג וואָס מיר לאָזען זיך איינפליסען אָט, למשל, האט ער אָנגעהויבען דערמיט, אז אין ירושלים און חיפה, די שטעט מיט געמישטער בעפעלקערונג, ווערט אַלץ שטאַרקער דער יודישער עלעמענט;; אין עס איז אַוודאי אַ סימבאָל פון דער אַלגעמיינער יודישער פערמעהרונג אין לאַנד. און ס׳דריקט נאָך אויס, לויט אונזער מיינונג, נישט גענוג פינקטלעך די פּאַקטישע פערמעהרונג, ווייל די עליה גייט מיט מעהר כוח אין תל־אביב און אַנדערע פונקטען, ווי גראָד אין די שטעט.

אויב אָבער מיר וועלען פרובען פערגלייכען ירושלים מיט אַ גלות־שטאָט און אַנווייזען, אז אין דער צייט, ווען אין ירושלים׳ער מאַגיסטראַט קומען צו יודען, ווערט די צאָהל יודען קלענער אין אַ מאַגיסטראַט פון אַ גלות - שטאָט, וועט אַן אָפּטימיסטישער אויספיהר זיין נישט־בעגרינדעט, ווייל די פערמינערונג גייט אין הונדערטער שטעט און די פערגרעסערונג בלויז אין צוויי דריי שטעט... הייסט עס, אַז דער פליוס דעקט נישט דעם מינוס...

אָבער ה׳ בן־גוריון האט וועגען דעם נישט גערעדט, ער האט בלויז אַדורכגעפיהרט אַ פּאַראַלעל אין לאַנד גופא צווישען איצט און מיט עטליכע יאָהר פריהער און האט מיט טרוקענע אונאָפּשפּאַרבאַרע ציפערס בעוויזען דאָס, וואָס מיר האָבען שוין עטליכע מאָל איבערגע׳חזר׳ט, אז מיט 3 יאָהר צוריק האט קיין שום צוויטער ציוניסטישע פאַנטאַזיע זיך נישט געקענט פאָרשטעלען אַזאַ געוואַלדיגע ענטוויקלונג פון דער עליה, ווי מיר זעהען זי איצט.

און אויב ה׳ בן־גוריון האט איצט זיך געשטעלט אַ ציל פון אַ האַלבען מיליאָן יודען אין אַ גיכער צייט, איז ביי אונז רעכט צו גלויבען, אז אין 2—3 יאָהר אַרום זאל שוין די צאָהל נישט בלויז זיין פערפולט, נאָר, אז זי זאל אין יענער צייט אויסקומען אַזוי לעכערליך קליין, ווי ס׳זעהט איצט אויס די פאַר דריי־יאָהריגע פאַנטאַזיע פונ׳ם עקסטרעמען זשאַבאָטינסקי.

און קיינער וועט זיך נישט לאָזען איינשמועסען, אַז כדי אַזאַ צושטאַנד צו דערגרייכען דאַרף מען בענוצען אַנדערע מיטלען, ווי די איצטיגע קאַמף־מיטלען פונ׳ם עקזעקוטיוו. מיר זעהען מיט ✓ די אויגען. מיר טאַפּען כמעט אָן מיט די הענד דעם וועג, אויף וועלכען די ענטוויקלונג איז געגאַנגען ביז אַהער, דאס איז געקומען איינציג און אַליין דורכ׳ן וואוילשטאַנד, דורכ׳ן קאַפּיטאַל, וואס האט געשטראָמט אין לאַנד מיט אַ געמעטערישער פּראָגרעסיע, און הגם ער איז נאָך אין אַ גרויסען טייל נישט פּראָדוקטיוו, נישט ריהרעוודיג, פונדעסטוועגען האט ער שוין בעוויזען אַרויסצורופען אין דער בערך קליינער בעפעלקערונג אַ גרויסען וואוילשטאַנד און אַ ריזיגע נויט אין פרישע אַרבייטס־הענד, וועלכע ווערט אַלץ שטאַרקער און שטאַרקער און קען גאָר נישט געזעטיגט ווערען.

דער ווייטערדיגער צופלוס פון קאַפּיטאַל גייט אויף אַ גאַנץ נאַטירליכען וועג און לאָזט זיך, דוכט זיך, נישט בעגרעניצען אפילו דורך די איצטיגע שווערע קאָרדאָנען. דעריבער קען מען זיכער זיין, אז די טענדענץ וועט אין דער פאַר־אויסגעזעהענער באַהענטער צייט נישט געענדערט ווערען, נישט געקוקט אויף כל׳ערליי מכשולים, וואס ווערען געשטעלט פון אַלע זייטען.

און הגם אויפ׳ן פאָליטישען געביט האט ה׳ בן־גוריון נישט אַרויסגעוויזען קיין איבעריגען אָפּטימיזם, קען מען פונדעסטוועגען גלויבען, אַז דער ווינט וועט ווערען לינדער, ווי ער זעהט איצט אויס. ווי זאָגט דער חכם: אַז עמיצען גייט גוט, מאַכען אפילו די שונאים מיט איהם שלום, אַז ענגלאַנד זעהט אונזער געוואַלדיגען כוח, צו בערייכערען, בעפרוכפּערען און אויפלעבען דאס לאַנד, וועט זי זיכער מיט אונז זיך רעכענען מעהר, ווי זי וואלט זיך גערעכענט מיט אַ קבצנישער ביטעל שנאָ־רערס, וועלכע קומען ביי איהר מאָהנען טובה־וועקסלען פון דער מלחמה־צייט...

און אויך זיין טעאָריע וועגען דעם אַראַבער־פּראָבלעם ווערט אונז עפּעס קלאָרער, פערשטענד־ליכער. מיר געדענקען דעמזעלביגען בן־גוריון׳ס ברייטע בעגרינדונג פון דער אַראַבער־פראַגע אין זיין בראָשור פאַרן... בערלינער קאָנגרעס. דאָרט, זעהט מען, האט דער מחבר נאָך געטאַפּט אַ וואַנט, און דאָ איז שוין פאַר איהם אַלץ עפּעס אַזוי העל־קעריש קלאָר, גראָד דער גרעסטער פּאַס פון די 60 מיליאָן אַראַבער, מיט וועלכען מיר פלעגען זיך אליין שטענדיג סטראַשען, איז ביי איהם גאָר אַ פּאָזיטיווער עלעמענט פאַר די יודישע פּאָסטולאַטען און האָפענונגען. הוקא מיט די 60 מיליאָן אַראַבער, מיינט ער, וועלען מיר זיך גיכער קענען צונויפרייהען, ווי מיט דער היפּעלע אַ״י־דיגע אַראַבער. און אויך די האַדיגע זיכערקייט איז בעגרינדעט אויפ׳ן איצטיגען גוטען מצב. מיר זענען טאַקע קליין, אָבער וויכטיג; מיט אַזאַ כוח וועלען די אַראַבער זיך אויך רעכענען.

ס׳איז איצט הויך־קאָניונקטור אין ציוניזם, אָבער נאָך נישט די העכסטע קאָניונקטור. די לאַגע איז גוט, זי קען נאָך אָבער זיין בעסער.

אויב ס׳איז נישט דער פערדינסט פונ׳ם איצטיגען עקזעקוטיוו, זייך מזל איז עס געוויס...!

פ. ק.

דייטשע מיסיע בעזוכט זשענעווע

היטלער פאָרשט, צי לוינט איהם צוריק אַריינצוטרעטען אין פעלקערבונד

די פראַנצויזישע טעלעגראַפען־אַגענטור „האַוואַס" האט נישט לאַנג צוריק געבראַכט אַ דעפּע־שע פון בערלין, אין וועלכער עס איז אנגעוויזען געוואָרען אויף די גרויסע חלוקי־דעות, וואס הער־שען אין די היטלעריסטישע רעגירענדע קרייזען בנוגע דער ווייטערדיגער שטעלונג פון דייטשלאַנד צום פעלקער־בונד.

אין דער דעפּעשע איז געזאָגט געוואָרען, אַז בעת די מיליטערישע קרייזען און אייניגע הויך־געשטעלטע פערזענליכקייטען, וואס געפינען זיך נאָהענט צו דער דייטשער רעגירונג, זענען אין דער מיינונג, אַז דייטשלאַנד דאַרף אויף ווייטער בלייבען אויסער דעם פעלקער־בונד, וואס זיין פּרעסטיזש פאַלט אַלץ נידעריגער און וואס האט אויפגעהערט צו זיין אַ וויכטיגער פאַקטאָר אין אינטערנאַציאָנאַלען לעבען, הויבען אָן אַנדערע הויך־געשטעלטע דייטשע פערזוינען, הערויסער אויך היטלער, זיך אַנדערש צו בעציהען צום פעלקער־בונד און צו זיין ראָלע. דער פיהרער אַליין זאָל זיך האַלטען אין דער מיינונג, אַז אויפ׳ן מיניזמום אַ יאָהר צוריק האט דייטשלאַנד געהאַנדעלט ריכטיג, אַז ער איז טרעטענדיג פון דער ליגע, אין איצט, צוליבן איינ־טריט פון סאָוויעט־רוסלאַנד און צוליב דער פער־שטאַרקונג פון אויטאָריטעט פון דער ליגע, וואלט פאַר דייטשלאַנד געווען גלייכער צוריק אַריינצו־טרעטען אין פעלקער־בונד, ס׳פערשטעהט זיך, ביים בעדינג, אַז דאס היטלעריסטישע רייך זאָל בעקו־מען גלייכבערעכטיגונג אין הלכות בעוואָפענונג.

די טעג האט זיך אין „בערלינער טאַגעבלאַט" בעוויזען אַ העכסט כאַראַקטעריסטישער אַרטיקעל, געשריבען פון דעם ביזקעם רעדאַקטאָר פאול שעפער.

אין אַרטיקעל האט דער דייטשער מחבר אנגעוויזען, אַז דער פּרעסטיזש פון דער פעלקער־ליגע וואַקסט און אַז פאַר דייטשלאַנד וואלט געווען גלייכער אין דער ליגע זיך אומצוקערען.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט איז זעהר אינטערע־סאַנט דער פאַקט, וואס איז אין זשענעווע געהאַלטען געוואָרען בסוד און וואס איז בעקאַנט געוואָרען ערשט באַכדעם, ווי היטלער האט געשיקט אַ ספּע־ציעלע מיסיע אויסצופאָרשען דעם איצטיגען מצב פון דער ליגע.

אין דער מיסיע זענען אַריין: דער געוועזענער גובערנאַטאָר פון איינער פון די ג. דייטשע קאָ־לאָניעס אין אַפריקע שנעע, די געוועזענע מיטגלידער פון דער דייטשער דעלעגאַציע אויף דער ענטוואָפּ־נונגס־קאָנפערענץ קירכהאָף און קאָסעלמייער און גראַף קאַסטעל. פון די אַלע פערזאָנען איז בלויז גראַף קאַסטעל אַן אַלטער מיטגליד פון דער נאַציאָ־נאַל־סאָציאַליסטישער פּאַרטיי. די איבעריגע דריי זענען הויכע בעאַמטע פון אַלטען רעזשים. קירכ־האָף איז אַ געוויסע צייט אפילו געווען אַ מיטגליד אין געוועזען אַן עקספּערט פאַר קריגס־פראַגען און אויף דער ענטוואָפנונגס־קאָנפערענץ. די אַנגערופענע פערזאָנען קענען גוט דעם פעלקער־בונד און זענען פערבונדען דורך אַלטע בעקאַנטשאַפטען מיט די זשענעווער קרייזען.

די מיסיע האט געהאַט פאַר זיך די אויפגאַבע: בעקענען זיך מיט׳ן איצטיגען מצב פון פעל־קער־בונד, בעקענען זיך מיט דער ווירקונג, וועלכע עס וועט האָבען אויפ׳ן פעלקער־בונד דער אַריינ־טריט פון סאָוויעט־רוסלאַנד און דער מעגליכער אַריינטריט פון די פּראַוואַיגיגסטע שטאַטען, וואס דאָס דאַרף געשעהען אין צוויי יאָהר אַרום. די מיסיע דאַרף אויך ענטפערען אויף דער פראַגע, צי ס׳איז איצט פאַר דייטשלאַנד בעסער צו בלייבען אויסער דער ליגע, אָדער דייטשלאַנד וועט מעהר געווינען דערפון, וואס זי וועט צוריק אין דער ליגע אַריינ־טרעטען. דעם בעריכט האט די מיסיע געדאַרפט צושטעלען דירעקט היטלערן גופא.

ס׳איז כאַראַקטעריסטיש, וואס וועגען דער גע־שיקטער מיסיע האט מען נישט צו וויסען געטוהן נישט דעם דייטשען געזאַנדטען אין בערן, נישט דעם דייטשען גענעראַל־קאָנסול אין זשענעווע. דער שעף פון דער מיסיע שנעע האט צווישען אַנדערען, בעזוכט דעם גענעראַל־סעקרעטאַר פון דער ליגע אַוועבאַל, און די איבריגע מיטגלידער פון דער מיסיע האָבען געהאַט געשפּרעכען מיט אַנדערע הויכע בעאַמטע פון סעקרעטאַריאַט.

אין די קרייזען פון פעלקער־בונד־סעקרעטאַריאַט זעהט מען אין דעם בעזוך פון דער דייטשער מיסיע אַ בעווייז, אז אין די דייטשע הערשענדע קרייזען איז איינגעטרעטען אַ ענדערונג אין דער בעציהונג צו דער זשענעווער אינטערנאַציאָנאַלער אינסטיטוציע.

„אַנטיסעמיטיזם איז נישט קיין פערברעכען?"

כאַראַקטעריסטישער פּראָצעס אין קאַטאָוויץ

די „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" גיט איבער:

אינ׳ם פּוילנער קריינ־געריכט איז פאָרגעקומען אַ פּראָצעס געגען פערענטוואָרטליכען רעדאַקטאָר פון דער „ווילקאַ־פּאָלסקאַ" פאַר אַן אַרטיקעל א. ב. „פאַר דעם כבוד פון פּוילישען פאָלק און לאַנד", לויט דעם בעשולדיגונגס־אַקט האָבען זיך אינ׳ם אַרטיקעל געפינען שטעלען, וועלכע האָבען גערופען צו אַרויסטרעטונגען אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם דיע מאָלט בעפאָרשטעהענדען אין פּוילען וועלט־צוזאַ־מענפליה פון דער בית״ר־יוגענד.

„ג. וו." גיט דערביי צו, אַז נאָך אַ דאַנק דעם דרוק פון דער „פּוילישער געזעלשאַפט" און דער אינטערפּעלאַציע פון „קלוב באַראַאָוו" איז דער צו־זאַמענפליה נישט צושטאַנד געקומען.

בעתן פּראָצעס האט דער פּראָקוראָר אין זיין רעדע אונטערגעשטראָכען, אַז „דאָס רופען צו זעלבסטשוץ געגען דער יודישער פערפליצונג", אין דעם דערמאָהנטען אַרטיקעל איז אַ פערברעכען, ווייל עס שאַפט אַ פּאָגראָם־שטימונג צווישען די מאַסען.

דער פערטיידיגער פונ׳ם אָנגעקלאָגטען רע־דאַקטאָר האט דאַן בעמיהט זיך צו דערווייזען, אַז „דאָס רופען צו זעלבסטשוץ" דאַרף מען פערשטיין אַלס די איניציאַטיוו אין דער ריכטונג פון פערזאַמ־לונגען און רעזאָלוציעס, וועלכע ווערען דערנאָך איבערגעשיקט צו דער רעגירונג. „עס איז געווען — האָט ער געזאָגט — בלויז אַ בעאַרבייטונג פון דער געזעלשאַפטליכער מיינונג, אָבער נישט אַ רוף צו געוואַלדטאַטען".

דאָס געריכט האט דעם רעדאַקטאָר פרייגעשפּראָכען.

די „גאַז. וואַרש." איז, נאַטירליך, שטאַרק צו־פרידען פון אויסגאַנג פון פּראָצעס און ברענגט די גאַנצע ידיעה אונטער׳ן קעפּעל: „אַנטיסעמיטיזם איז נישט קיין פערברעכען".

די הויכע מדרגה פון דער שול-בילדונג אין סאָוו.-רוסלאַנד

דאָס לערנען זיך אין די שולען איז אומזיסט, אין די העכערע שולען קריגען די שטודירענדע וואוינונג און געהאַלט

אויך דער פּ.פּ.ס.־ישער „ראָבאָטניק" האט גע־שיקט אַ ספּעציעלען קאָרעספּאָנדענט קיין סאָוויעט־רוסלאַנד, כדי ער זאָל זיך אויפ׳ן אָרט בעקענען מיט די פערהעלטענישען אין די פערשידענסטע געביטען פון סאָוויעטישען בויען. אין זיין לעצטען אַרטיקעל, וועלכער טראָגט דעם נאָמען: „אָהן שרעק פאַר פּרויט און פאַר אַ דאַך איבערן קאָפּ שטודירט די יוגענד אין די הויכשולען", בעשרייבט דער קאָרעספּאָנדענט דעם הויכען מצב, אין וועלכען עס געפינט זיך אין סאָוויעט־רוסלאַנד דאס שול־וועזען.

אין רוסלאַנד איז די שולע אַן אומזיסטע. אומזיסט איז נישט בלויז די נידעריגע שולע, די אַזוי־גערופענע „נאַטשאַלנאַיאַ שקאָלאַ", נאָר אויך די העכערע שול־שטופען.

די צווייטע שטופע אין די אַזוי־גערופענע „נישט פולע מיטעלשול", וואו דאָס לערנען דויערט 7 יאָהר. נאָכ׳ן ענדיגען די דאָזיגע שולע טרעטן די יוגענט אַריין אין אַ העכערן טיפּ שולע, דעם אַזוי גערופענעם טעכניקום. דאס איז אַ מין ליצעי, וואו די הויפּט אויפמערקזאַמקייט ווערט געלעגט אויף דער פּראַקטישער זייט. די טעכניקומס זענען אָפּהענגיג נישט פון דעם בילדונגס־קאָמיסאַריאַט, נאָר פון די געהעריגע קאָמיסאַריאַטען; דאס איז אָנבעלאַנגט פון דעם, וואס פאַר אַ טעכניקום דאס איז, ווייל עס זענען פערהאַן מעדיצינישע טעכניקומס, טעכניקומס פון פערשידענע צווייגען פון דער אינדוסטריע, דאס לערנען זיך אין די טעכניקומס דויערט אָדער פיר יאָהר.

נאָכ׳ן ענדיגען דעם טעכניקום זענען די אַבסָטאָלווענטען קוואַליפיצירטע פאַכלייט אויף די פערשידענסטע געביטען פון וויסענשאַפט, זיי זענען [illegible] קיין וויסענשאַפטלער, אַזוי ווי דאס איז יעדענפאַלס טעאָרעטיש נאָכ׳ן ענדיגען אַ הויכע שול.

עס זענען ווייטער פערהאַן די אַזוי גערופענע „וואוזען" ד. ה. העכערע לערן־אנשטאַלטען, אוניווערזיטעטען. דאָרט אַהין קען מען אָנקומען נאָכ׳ן ענדיגען אַ מיטעל־שול, וואס דויערט 10 יאָהר. די אַרבייט אין די וואוזען טראָגט שוין אַ וויסענשאַפטליכען כאַראַקטער די וואוזען זענען אויך פערהאַן פון צוויי־ערליי טיפּען: אייניגע געהערען צום נאַרקאָמפּראָס (בילדונגס־מיניסטעריום), די אַנדערע זענען אָנגעהעריג צו די פערשידענע נאַרקאָ־מאַטען ד. ה. פּאָלקס־קאָמיסאַריאַטען.

פאַר דער באָלשעוויסטישער רעוואָלוציע זע־נען אין רוסלאַנד געווען אַן ערך 125 טויזענט סטו־דענטען. איצט זענען פערהאַן אַ האַלבער מיליאָן סטודענטען, ד. ה. פיל מאָל אַזוי פיל.

די יוגענט, וואס שטודירט אין די הויכשולען, אין די פערשידענע אינסטיטוטען, האט אַזעלכע בעדינגונגען, וואס מאַכען פאַר איהר פולשטענדיג צוגענגליך, אַ רוהיגע און פּראָדוקטיווע וויסענשאַפטליכע אַרבייט. יעדער סטודענט בעקומט פון דער רעגירונג אַ סטיפּענדיע די גאַנצע צייט, וואס ער לערנט זיך. די הויך פון דער סטיפּענדיע איז נישט פאַר אַלע גלייך און איז אָנבעלאַנגט פון דער געזעלשאַפטליכער נוצבאַרקייט פון דעם געגעבענעם סטודענט. אַ סטודענט, וועלכער אַרבייט אויך אין פערשידענע אָרגאַניזאַציעס, וועלכער איז בעשעפטיגט ביים פערשפּרייטען בילדונג און קולטור בעקומט אַ גרעסערע סטיפּענדיע. גרעסערע סטיפּענדיעס בעקומען אויך געוועזענע אַרבייטער, אָנבעלאַנגט פון דער צאָהל יאָהרען, וויפיל זיי האָבען געאַרבייט אין דער פאַבריק.

די קלענסטע סטיפּענדיע פאַר אַ קוואַליפי־צירטען סטודענט בעטרעפט 100 רובל אַ חודש. פאַר אַ וואוינונג אין סטודענטישען שטעטעל (אַזעלכע שטעטלעך זענען פערהאַן אין אַלע שטעט, וואס בעזיצען הויכשולען), צאָהלט מען 4—5 רובעל אַ חודש. דאס זענען וואוינונגען פאַר קאָאָליעריען, וועלכע פערנעהמען 2—3 פערזאָן אַ צימער. אַ שטודירענד פאַר־פאָלק בעקומט אַ צוויי־צימערדיגע וואוינונג, וואס קאָסט ביז 30 רובל אַ חודש.

פריהשטיק און אָווענד־ברויט עסט דער סטודענט אין די קיכען, וואס געפינען זיך אין די זעלבע בנינים, וואו ער וואוינט. דאס קאָסט אַן ערך 40 רובל אַ חודש. מיטאָג קאָן ער עסען אין דער געבוידע פון דער שולע און דאָס קאָסט 15—20 רובל אַ חודש. הייסט עס, אַז אפילו ביי דער נידעריגסטער סטיפּענדיע בלייבט דעם סטודענט אַ געוויסע סומע געלד אויף איינצוקויפען זיך ביכער, קליידער און אַ בילעט אין טעאַטער.

אַ חוץ די געלד־סטיפּענדיעס בעקומט דער סטודענט „קאַרטען" אויף איינצוקויפען זיך פאַר בילליגע פרייזען פערשידענע פּראָדוקטען. אַ סטודענט אין מאָסקווע אַן שטייגער בעקומט 6 קילאָ פלייש אַ חודש, אַזוי פיל פוטער, 4 קילאָ מעהל און פערשידענע אַנדערע פּראָדוקטען.

די סטודענטען האָבען פונקט אַזוי ווי די אַרבייטער געזיכערטע אומזיסטע מעדיצינישע הילף, אומזיסט קאָנען זיי קריגען אין פאַל פון נויט־ווענדיגקייט ערטער אין סאַנאַטאָריעס א. אַ.

דער קאָרעספּאָנדענט פון „ראָבאָטניק" שטעלט פעסט, אַז די יוגענט, האָבענדיג אַזעלכע גוטע בעדינגונגען, לערנט זיך מיט התלהבות. דער פּראָצענט פון שילער און סטודענטען, וואס זאָלען בלייבען אויפ׳ן אַנדערן יאָהר, איז אַ מינימאַלער און ווערט אַרויסגערופען אויסשליסליך דורך קראַנקהייטען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

מאנטאג **8** כט תשרי תרצ"ה

אקטאבער

זון-אויפגאנג 5.48
זון-אונטערגאנג 4.58

געהיימנישפולער מארד אויף בזשעזשינער גאס
די מערדער האט מען נישט געכאפט

(2) איינער פון די פערשפעטיגטע דורכגעהער אויף בזשעזשינער 144 האט בעמערקט אויפ'ן טראטואר ליגן א מאנספערזאן, וועלכער האט נישט ארויסגעוויזן קיין שום סמנים פון לעבן.

דער אומבעקאנטער האט געהאט א טיפע וואונד אין קאפ, פון וואנען ס'האט גערינען בלוט.

גלייך איז אלארמירט געווארן די פאגאטאוויע און פאליציי. דער דאקטאר האט נאר בעקאנט פעסטשטעלן דעם טויט פון דעם אומבעקאנטען. לויט די דאקומענטען וואס מ'האט געפינען ביי דעם טויטען האט זיך ארויסגעשטעלט, אז דאס איז דער 24-יעהריגער יוזעף פיסארעק, שיקאווסקא 4.

ווי ס'זעהט אויס איז דער דערהרג'עטער בעפאלען געווארן מיט מעסערס און געפאלען א טויטער אונטער די הענד פון די אנפאלער. די פאליציי פיהרט אנ'ענערגישע אויספארשונג צו כאפען די מערדער.

ארעסטירט צוויי פערשפרייטער פון פאלש געלד
איינער פון זיי האט א „רייכע" פערגאנגענהייט

(2) די בעאמטע פון אויספארשונגס-אמט האבען שוין לאנג געהאט אויפ'ן אויג א געוויסען הערשעל אבראמאוויטש פון פ. א. וו. (סקוועראווא) 18, וועלכער איז בעשולדיגט געווען אין פערשפרייטען פאלשע מטבעות.

אבראמאוויטש איז אין יאהר 1929 פערמשפט געווארן אינ'ם לאדזער קרייז-געריכט אויף 9 חדשים טורמע פאר צוזאגען געוויסע פערזאנען צוזושטעלען פאלסיפיקאטען אין יאהר 1931 איז אבראמאוויטש ווידער פערמשפט געווארן אויף 2 יאהר טורמע פאר פערשפרייטען פאלש געלד.

נאכ'ן פערלאזען די טורמע איז אבראמאוויטש ווייטער אבסערווירט געווארן, מיט עטליכע טעג צוריק האט די פאליציי אדורכגעפיהרט א רעוויזיע אין א „מלינה" אויף זאווישא גאס, דארט האט מען געטראפען אבראמאוויטשען ביי איהם אין טאש האט מען געפונען פאלשע מטבעות אויף א סומע פון 380 זלאטים, אבראמאוויטש איז ארעסטירט געווארן און האט אויסגעגעבען זיין שותף א געוויסען שמעון טישלער, ביידע זיצען שוין אין טורמע.

א לאדזער אפעריסט ארעסטירט אין לעמבערג
ער האט גענומען דערוויל אויף אויסגאבען

(2) די לאדזער אויספארשונגס-מאכט האט בעקומען א ידיעה, אז אין לעמבערג איז ארעסטירט געווארן דער לאדזער ראמאן באקאלארטשיק (קילינסקיעגא 125, וועלכער ווערט געזוכט דורך דער לאדזער מאכט פאר פערשידענע שווינדלערייען און אפערעס.

באקאלארטשיק האט מיט עטליכע חדשים צוריק ארגאניזירט אין לאדז אויף קילינסקיעגא 126 א ביורא, וועלכע האט געדארפט ארויסגעבען א גרויסע יורידישע ארבייט געווידמעט דעם 15-יעהריגען יובילעאום פון פוילישען געריכטס-וועזען.

באקאלארטשיק האט זיך געווענדעט צו א רייה בעקאנטע פערזאנען פון דער יורידישער וועלט און גענומען פון זיי פאטאגראפיעס, ביאגראפישע ידיעות און גלייכצייטיג געלד „אויף אויסגאבען". די מעשה האט זיך באלד ארויסגעגעבען און באקאלארטשיק האט געמאכט פליטה. ערשט איצט האט מען איהם ארעסטירט אין לעמבערג און איבערגעפיהרט קיין לאדז אין רשות פון דער אויספארשונגס-מאכט.

אפטייקען
היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: י. קאפראוויסקי (נאוואמיעסקא 15), ס. טראווקאווסקי (בזשעזשינער 56), מ. ראזענבלום (שרודמיעסקא 21), [illegible] (פעטריקאווער 95), סקווארטשינסקי (קאנטנע 54), טשינסקי (ראקיטשינער 53).

בעפאלען א יודישע פרוי

(2) פארן הויז אויף מארישינער 13 איז אנ'אומבעקאנטער פערזאן בעפאלען די 35-יעהריגע יוטע סטאביעסקא און זי שווער פערוואונדעט אין גאנצען קערפער. דער פרוי איז ערטיילט געווארן הילף דורך שטאטישער פאגאטאוויע.

טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-84

לעצטע 2 פארשטעלונגען פון 60 גר. ביז 2 זל.

נאסטשפילען פון בעריהמטען ווארשאווער קליינקונסט-טעאטער

די יודישע באנדע

מיט די שטערן פון יודישען רעווי-טעאטער פון פוילען:

[illegible]

לעאו ליבגאלד, הערמאן פעניגשטיין, זישע קאץ, אייזיק ראטמאן

היינט, מאנטאג, 9 אווענט גרויסע לאך-פארשטעלונג

אויף טיש און אויף בענק

סענסאציאנעלע רעווי-אטראקציעס!

מארגען, דינסטאג שפילט די „יודישע באנדע" אין זדונסקע-וואליא.

„בירע—בידזשאן אין יאהר 1934"
רעפעראט פון רעד. א. פערלמאן

די געזעלשאפט „אגראאיד" אין לאדז, האט איינגעארדענט א פארלעזונג פון רעד. א. פערלמאן א. ד. ט. : „בירע-בידזשאן" אין יאהר 1934". רעד. פערלמאן האט זיך ערשט צוריקגעקעהרט פון רוסלאנד, וואו ער האט אנטיילגענומען אין קאנגרעס פון „איקא" אלס דעלעגאט פון ווארשאווער „אגראאיד" און האט אויך בעזוכט בירע-בידזשאן. זיין פארלעזונג האט דערפאר ארויסגערופען א גרויסען אינטערעס.

בירע-בידזשאן, זאגט דער רעפערענט, ציהט איצט די אויפמערקזאמקייט פון מיליאנען יודישע ארבייטענדע מענשען אין דער וועלט. נאך מעהר האט זיך דער אינטערעס פערשארפט, נאך דעם אקט פון 7. מאי 1934, אין וועלכען דער ראטען-פערבאנד אנערקענט בירע-בידזשאן אלס אוי אָנאמע יודישע געגענד. דער פלענום פון „אוזע" אין מאסקווע האט בעוויזען מיט וואס פארא בעגייסטערונג די פארשטעהער פון אלע נאציאנאליטעטען אין רוסלאנד רעדען וועגען אויפבוי און ארבייטען מיט אין אויפבוי פון בירע-בידזשאן. זיי האבען נישט נאר גערעדט, נאר גלייך אויפ'ן קאנגרעס האבען די געגעבען זייערע מתנות פאר'ן אויפבוי פון בירע-בידזשאן, די טשעלאבינסקער זאוואדען האבען די ערשטע 5 אויסגעארבייטע טראקטארען געשאנקען דער אויטאנאמער יודישער געגענד. די האָמעלער גלאז-הוטע האט געשאנקען דעם ערשטען וואגאן גלאז פאר בירע - בידזשאן, דאס גיט די זיכערקייט פון דער רעאליטעט פון געדאנק און אויפבוי פון בירע-בידזשאן.

— די אלע שרעקליכע זאכען, וואס מען דערצעהלט דא וועגען בירע-בידזשאן, זאגט דער רעדנער, זענען אויסגעטראכט. דורך די 10 טעג, וואס דויערט די רייזע פון בירע-בידזשאן אהער, ווערען די ליגענס אלץ גרעסער.

ווען מען קומט קיין בירע-בידזשאן קען נישט אלץ דארט געפעלען. די שטאט בירע-בידזשאן אליין האט נישט קיין ברוקען, קיין געמויערטע הייזער, אלץ איז הערטוויל געבויט אהן א פלאן און אהן א סדר, ווען מ'נעהמט אבער דעם פערגלייך, וואס בירע-בידזשאן איז געווען מיט 6 יאהר צוריק און וואס די איז איצט העמאלט קוקט מען אוועק פון דעם אלעם, וואס געפעלט נישט. בירע-בידזשאן געפינט זיך 9220 קילאמעטער פון דער פויליששער גרעניץ און פערנעהמט א שטח פון 78 טויזענד קוואדראט קילאמעטער. וועגען אמת איז, דא אין דעם אלעם, וואס מען דערצעהלט וועגען דעם שלעכטען קלימאט אין בירע-בידזשאן. זומער דער גרייכען די היצען ביז 25 גראד, דערפאר ווערט די לופט אנגעקיהלט דורך די ווינטען, וואס בלאזען פון די טייכען. ווינטער דערגעהען די פרעסט ביז 40 גראד. דערפאר איז די לופט אזוי שטארק, אז מען ארבייט איז גאס אהן מלבושים, פון קיין שום פליגען און קאמארען איז נאך קיינער נישט געביסען געווארן און נישט געשטארבען.

בירע-בידזשאן איז די פערל פון דער קרוין פון נאטירליכע אוצרות אין ווייטען מזרח. דארט איז פערהאן מארמאר, אייזען, גראפיט, קויהלען, א חוץ דעם פיל פיש, פיטער און האלץ.

די ארבייט אין בירע-בידזשאן איז איינגעטיילט אין 2 טיילען: לאנדווירטשאפטליכע און אינדוסטריעלע, דער לאנדווירטשאפטליכער אויפבוי קומט פאר אין „קאלווירטען" (קאלעקטיווע ווירטשאפטען) און ראטשווירטען (ראט-ווירטשאפטען), די קאלווירטען זענען פריוואטע, די ראטווירטען מלוכה'שע. דער אינדוסטריעלע טייל איז אויך איינגעטיילט אין ארטעלען און מלוכה'שע פאבריקען.

ביז'ן יאהר 1924 איז בירע-בידזשאן געווען א האלב ווילד ארט, וואו ס'האבען געוואוינט האלבווילדע שבטים און עטליכע צעהנדליג טויזענד קאזאקען, וועלכע זענען דא מיט 60 יאהר צוריק בעזעצט געווארן דורך דער צארישער רעגירונג. אין 1928 זענען אויף 7 מיליאן העקטאר-ערד בירע-בידזשאן געווען בעארבייט 14 טויזענד העקטאר, ערשט אין יאהר 1928 האט זיך אנגעהויבען די איבערוואנדערונג קיין בירע-בידזשאן. די שוועריגקייטען, וועלכע זענען דארט געווען צו בעקעמפען זענען געווען אונגעהויערע. גארנישט צו בעשרייבען. איצט זענען פערהאן אזעלכע הערליכע ישובים ווי וואלדהיים מיט זיין ווירטשאפט, מיט די קיהען, חזירים, ביהנען-צוכט, גרינצייג-צוכט און לעבען ביי די בעסטע בעדינגונגען, אזעלכע ישובים ווי סטאליבסק, לאנדעקא און נאך אנדערע, ס'זענען פערהאן ערשטקלאסיג איינגעארדענטע פארשונגס-סטאציעס, וואו מען פארשט אויס יעדע מעגליכקייט פון ענטוויקלונג און דאס אויף יעדען געביט. דער אינדוסטריע-סעקטאר הויבט זיך קודם כל אן מיט דער האלץ-אויסארבייטונג. א פאבריק, אין וועלכע ס'ארבייטען 600 ארבייטער ארבייט אויס בוי-מאטעריאל, פאר הייזער-בוי, ס'איז פערהאן אנ'ארטעל פון געבויגען-מעבעל און מ'קען צושטעלען דעם גרויסען געברויך.

די ערשטע גרויסע שוועריגקייטען זענען שוין אריבער. דער נישט-ענטשפרעכענדער מענשען-מאטעריאל האט שוין צוריק אויסגעוואנדערט און איצט נאכ'ן אקט פון 11. מאי הויבט זיך אן א פלאנמעסיגע ארבייט פאר און אין בירע-בידזשאן. בירע-בידזשאן ווערט איצט געבויט דורך דער מלוכה, אין ערשטען פינף-יאהר-פלאן איז דער אויטאנאמער יודישער געגענד און אין צווייטען פינף-יאהר-פלאן פון דער רוסישער מלוכה ווערט פאראויסגעזעהען אויפצובויען אין בירע-בידזשאן א מעטאלורגישען קאמבינאט, וואו ס'וועלען זיין בעשעפטיגט 150 טויזענד ארבייטער, ס'ווערען פאראויסגעזעהען 50 טויזענד לאנדווירטשאפטליכע איבערוואנדערער. ס'דארף אויך אויפגעשטעלט ווערען א גראפישער זאוואד און די עקספלואטאציע פון קאלך.

מ'טאר זיך נישט איינרעדען, אז ס'וועט קומען צו א גרויסע אימיגראציע פון אויסלאנד קיין בירע-בידזשאן, קיין שום מאסען-איבערוואנדערונג וועט נישט זיין, ס'קען נאר געשעהן, אז ס'וועלען וועגען אייבערטראנספארטירען א געוויסע צאהל יודישע ארבייטער פון ספעציעלע פאכען.

רעגיסטראציע פון יארגאנג 1916

(2) היינט, מאנטאג, דעם 8 טען אקטאבער דארפען זיך שטעלען די, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 2-טען קאמיסאריאט מיט די פאמיליעןנעמען אויף די אותיות:

פון A ביז J

און פון 7-טען קאמיסאריאט אויף די אותיות.

S Sz T

מארגען, דינסטאג, דעם 9-טען אקטאבער דארפען זיך שטעלען די, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 2-טען קאמיסאריאט מיט די פאמיליעןנעמען

K L Ł M N O P

און פון 7-טען קאמיסאריאט אויף די אותיות:

U W Z Ź Ż

צוגאב-פאבאר-קאמיסע

דעם 15-טען אקטאבער ה. י. וועט אין לאקאל פון דער מיליטערישע אפטיילונג ביים מאגיסטראט פיעטריקאווער 165 אמטירען א צוגאבפאבאר-קאמיסיע פאר דער פ. ק. או. לאדז שטאט 1 צו דער קאמיסיע דארפען זיך מעלדען די פאבאראווע פון יאהרגאנג 1913, וועלכע האבען זיך צוליב וויכטיגע סיבות נישט געקאנט שטעלען ביז איצט צו די קאמיסיעס און די פאבאראווע פון עלטערע יאהרגענג, וועלכע האבען נאך נישט רעגולירט זייער בעציהונג צו מיליטער-דינסט אויב זיי האבען דערהאלטען נאמענטליכע אויפפאדערונגען פון דער שטאטישער סטאראסטווע און וואוינען אויפ'ן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9 און 11 פאליצייקאמיסאריאטען.

ארער א דאקומענט מיט א פאטאגראפיע.

בעקאנטער יודישער האנדווערקער-טוער אפגעפאהרען קיין ארץ-ישראל

נעכטען אין דער פריה איז אפגעפאהרען קיין ארץ-ישראל, כדי זיך דארט צו בעזעצען אויף שטענדיג דער בעקאנטער יודישער האנדווערקערטוער שלום שווארצאווסקי.

אין צוזאמענהאנג דערמיט איז אין צענטראלען האנדווערקער-פערבאנד, פילסודסקיעגא 69, פארגעקומען אנ'אפשידס-באנקעט. ס'האבען גערעדט א גאנצע רייה רעדנער, וועלכע האבען אפגעשאצט די טעטיגקייט פון ה' שווארצאווסקי פאר די לאדזער יודישע האנדווערקער און האבען איהם געווינשען הצלחה אין זיין נייער היים אין ארץ-ישראל.

דער אפפאהרענדער האט בעקומען אנדענקסגעשאנקען פון צענטראלען האנדווערקער-פערבאנד און פון טישלער-צעך.

קלאנג-קינא-טעאטער

Zachęta

זגערזשער 26

היינט און פאלג. טעג!
גרויסער שלאגער-פראגראם!

די וועלט געהער צו דיר

מיט'ן פענאמענאלען טענאר

Józef Schmidt

אין דער הויפט-ראלע,
ווי אויך קלאנג-צוגאבע.

אנהויב פון די סעאנסען שבת און יום-טוב 12 א זייגער. געוועהנליכע טעג 4 נאכמ.

צוליב וואס מען גט זיך

א קוואפע 30 יאהר האט לייב ט. אפגעלעבט מיט זיין ווייב שרה, געהאט מיט איהר א האלב טוץ קינדער און די אלע אפילו שוין אויסגעגעבן און פריידען. און אט איצט ביי דער שוועל פון 31 יאהר פון זייער צוזאמענלעבען שטייענדיג, קומט פלוצלונג דער דערמאהנטער לייב ט. צו־לויפען צום מורה־הוראה מיט א רעש: הייליגער רבי! איך קען שוין לענגער נישט אויסהאלטען מיט מיין קלאפטע. גיבט מיר אויף די קייטען און זעהט, אז איך זאל זי, ווי אמגיכסטען פטור ווערען.

וואס איז די מעשה? מיט וואס האט די יודענע קעגען דיר אזוי חוטא בעגל געווען, — פרעגט דער מורה־הוראה דעם בעל־דבר.

וואס הייסט מיט וואס? לאזט זיך דער יוד ארויס מיט לשון — זי איז א שלאק, א מאכלוער, א מאטאק, וואס איז דאס געהערט געווארען, רבי־שי קרויך, אז א יודענע זאל נישט וויסען, ווי אזוי אויפצוראמען א שטוב, אויסצוואשען אפיטעל וועש, אפצוקאכען א לעפעל עסען און בכלל אומצוגעהען מיט א בעל־הבתישקייט, נאר ריק צו ליגען גאנצע טעג און נעכט ביי די שכני׳טעס און קומאטרעס און אפצורעכטען פון דער גאנצער וועלט.

ווייבער וויסען דאך נישט פון קיין סוף. מסתמא טראגט מען באלד צו די בעריעדטע, אז מיין יודענע האט זיי געגומען און דער ארבייט אריין. זענען זיי דאך אויך נישט קיין מלאכים. קומען ארויס פון די מאטלערייען מחלוקות און גאנץ אפט אפילו בעשלעגערייען. אזוי גרויס, ווי דאס יאהר איז, גייט מיין יודענע ארום מיט אונטערגעהאקטע אויגען און מיט א באנדאזשירט פנים.

שיין עפעס פאר אזא בכבוד׳ן יוד, ווי ר׳ לייבעל, אז זיין ווייב זאל כסדר פיהרען מלחמות מיט וועלט ווייבער און אהן אויפהער האבען צו טון מיט יאדענע, וואטע, פלאסטערן, באנדאזשען, פעלד־שערס און פאגאטאוויע? מוחל אייך שוין רבי, די חרפות און בושות, וואס די דאזיגע אוואנטורעס פער־שאפען מיר, איז מען דאך נישט מעהר, ווי א זינדיגער בשר ודם, קאן מען דען תמיד גלייכ־גילטיג צוקוקען, ווי ווייבער מאכען פון מיין יודענע קאטלעטען־פליש. אמת, זי, מיין יודענע, איז א מאטאק, א שאוער, א שלאק, א צרה, א פגע רע, אבער פארט מיין יודענע כדת משה וישראל, מיש איך זיך אמאל אריין מיט א ווארט, שרייב שלום מאכען צווישען די „קעמפענדע צדדים" בעקום איך אויך גאנץ אפט אין די זייטען אריין מעקלער — געלט.

מילא איך, יאך איך, מיין ווייב איז אבער צו אלע גליקען ווייט נישט פון די ווייבער, יעלכע כאפען אריין, שלינגען אראפ און מאכען א שוויג, מיין ווייב איז אנ׳עקשן, א פערביסענער עקשן ממש א שלאנג. נאך יעדען „אטאק" הייבט זיך אן א סדרה דאקטוירים, אבדוקציעס, פאדאניעס, פראצעסען, אד־וואקאטען, עדות, דער אנדערער צד שלאפט אויך נישט. קורץ דריי פערטעל פון מייי הארעוואניע קייכט אריין אין פעלדשערס, דאקטוירים, אפטייקען, סאנדעס, אדוואקאטען און קארעס, טא זאגט זשע אדרבה אליין רבשי, צי איז מעגליך כאטש איין מינוט לענגער צו פערבלייבען אין אזא גהינום?

— גו, גוט, בעזומען מיר אן אז דו ביזט כשר גערעכט. פארוואס האסטו זיך ערשט אזוי שפעט ג׳ישב געווען?

— הייליגער רבי, כ׳האב באלד אפוירגייעג־דיג פון אונטער די חופה־שטאנגען, געזעהן מיין בראך. אז די קלאפטע טויג אויף עריב יום־כפור, ס׳האט זיך אבער געדאכטען, אז מיט דער צייט ווען זי וועט האבען א קינד, און יעט האבען מיט זיך צו טון, וועט זי כאליען אין דער היים און די וועלט גיין לאזען, ווייזט זיך אבער ארויס, אז כ׳האב געהאט א טעות. זי האט מיר אנגעשיט איין קינד, א צווייט קינד, א דריט קינד און אזוי כסדר ביז צום גראשען האלבען טוץ און געבליבען איז זי דער זעלבער שלאנג ווי געווען.

— איי, רבינו, וועט איהר זיך מסתמא וואונ־דערען, פאר וואס האב איך נישט באלד באלן געבורט פון די ערשטע קינדער געשלאגען מיט מיין קלעמפעט פפרות? איז דער תירוץ: טאקע קינדער. פאר קינ־דער ברענגט דאך א פאטער די גרעסטע קרבנות. האב איך אויך מיין יונג לעבען מקריב געווען צוליב קינדער. איצט האב איך שוין ב״ה מגדל געווען אלע מיינע קינדער לחופה ולמעשים טובים, ממילא בוי־טערען די זיך שוין נישט אין מיינע קרבנות, טא פאר וואס זשע זאל איך נישט, רבישי, מיין לעצט ביסעל בעשערטע יאהרען אויך נישט וויסען פון קיין שטי־קעל לעבען צו זאגען?

דער מורה הוראה האט געפרובט דאס בער־יאהרטע פארפאלק צו ברענגען צו א שלום בית, די פרובען זענען נישט געלונגען און דער גט איז ענד־ליך צושטאנדגעקומען.

פלאצק—א וואסער=פארט פאר לאדז

די ארבייטען האבען זיך שוין אנגעהויבען

(2) בשעתו האבען מיר שוין מיטגעטיילט, אז דער פלאצקער שטאט-פרעזידענט האט זיך גע־ווענדעט צום לאדזער רעגירונגס-קאמיסאר אינזש. וואיעוואדזקי מיט א ביטע צו פראינטערעסירען די לאדזער אינדוסטריעלער [illegible] בוי פון וואסער-פארט אויף דער ווייסעל, וועלכע זאלען דינען די געברויכען פון דער לאדזער אינ־דוסטריע.

דער רעגירונגס=קאמיסאר האט וועגען דעם פראיעקט מיטגעטיילט די פראינטערעסירטע אינ־דוסטריעלער, וועלכע האבען זיך צו דעם דאזיגען פראיעקט זעהר גינסטיגבעצויגען. די אינדוסטריע־לער זענען ארויסגעגאנגען פון דער הנחה, אז דער וואסער-טראנספארט איז פיל ביליגער און וועט אך דארפען טראנספארטירען מיט דער באהן פון פלאצק קיין לאדז אויף א שטח פון 100 קילאמעטער.

איצט איז שוין געשאפען געווארען א קא־מיטעט צו בויען דעם פארט אין פלאצק. די אר־בייטען זענען אין פולען גאנג. דער פארט זאל [illegible] 1006. [illegible] טראנספארטען פאר לאדז וועלען מיט׳ן וואסער איבער לאדז געשיקט ווערען קיין לאדז און דאן מיט דער באהן קיין לאדז.

DR. H. LUBICZ
DED.

פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאנגס-שעה׳ן 8–10, 12–2, און 5–8 אווענד און יו״ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל.

רעפערטואנטאנץ=טעאטער „ראזמאיטאשטשי" 27 ציגעל-גאס 27 טעל. 112-25
דירעקציע: דוד צעלמייסטער.

היינט, מאנטאג, 9.30 אווענט גרויסע הנחה- און פאלקס=פארשטעלונג
אלע בילעטען אין פארטער — 1 זל.
3 שעה פרייד און הארציג געלעכטער!!

די גרעסטע סטארס פון דער יודישער ביהנע | סענסאציע אויף סענסאציע! — מ׳וויינט ווי צוגעשמידט! מ׳ווינט ווי עלעקטריזירט, משה ליפמאנ׳ס ערשטע אויפ־פיהרונג די זעהר אויסגעצייכענטע טראגי-קאמעדיע | פראכטיגע קאנצערט-שפיל

מאז, מענש און פאטער

אין 3 אקטען פון סימאן וואלף, רעזשי: משה ליפמאן.
די פארשטעלונג איז ביי אין אריגינעל אין יעדער הינזיכט. דאס איז נאך אין לאדז נישט געווען!
אלע בילעטען אין פארטער גאר צו 1 זל.

דאנערשטאג, דעם 11-טען ד. ח. — גרויסע הנחה= און פאלקס=פארשטעלונג
אלע בילעטען אין פארטער — 1 זל.
נאר 1 מאל! שלום אש׳ס ביהנע - מייסטערווערק דאס וועלט-בערימהטע שטיק

מאטקע גנב

משה ליפמאן אלס „מאטקע גנב"

אנאנס! פרייטאג, ד. 12-טען ערשטער פייערליכער אויפטריט פון דער בערימהטער קינסטלערין

אידא קאמינסקא

אין דער סענסאציאנעלער שפאנענדער פיעסע —

א דאנק פון קינדער

מיט׳ן אנטייל פון דער גאנצער סטאר-טרופע, אלע אין טריאומף-ראלען.

נייער קאדעקס פון התחייבות׳ן

רעכט פון א הויזווירט

א הויזווירט האט רעכט צו פערהאלטען דעם לאקאטארס חפצים און זיי פריהער נישט ארויסצו־לאזען פון הויז, כל־זמן דאס שולדיגע דירה-געלט איז נישט בעצאהלט אדער גאראנטירט.

א הויזווירט האט רעכט איינצוקלאגען א לאקאטאר אויף אנ׳עקסמיסיע, אויב ר׳איז שולדיג פאר צוויי גאנצע צייט=אפשניטען (קווארטלען, חדשים).

ווי אזוי ענדיגט זיך א דירה-קאנטראקט?

א קאנטראקט ענדיגט זיך מיט׳ן מאמענט, ווען דער טערמין, אויפ׳ן וועלכען ר׳איז געווארען געשלאסען, איז אפגעלאפען, אדער ר׳איז דורך די צדדים געקינדיגט געווארען.

דער טערמין פון דער קינדיגונג איז אפהענ־גיג פון אופן, לויט וואסערע צייט-אפשניטען דער בעטרעפענדער לאקאטאר צאהלט דירה-געלד. אויב [illegible] מינדעסטענס 3 חדשים פריהער. ווי באלד חודשוויי — מינדעסטענס א חודש פריהער, וואכענוויי — 3 טעג פריהער. טעגליך — א טאג פריהער.

די קינדיגונגס=טערמינען ביי א קווארטעל אדער א חודש רעכענט זיך לויט׳ן קאלענדאר און ענדיגט זיך מיט׳ן אפלויף פון קווארטעל אדער חודש.

א געשלאסענער דירה-קאנטראקט הערט נישט אויף צו עקזיסטירן נישט מיט׳ן טויט פון ווירט און אויך נישט מיט׳ן טויט פון לאקאטאר. אין פאל, ווען א לאקאטאר שטארבט, גייט דאס לא־קאטארען-רעכט איבער אויף זיין פרוי, קינדער, אייניקלעך, עלטערן, באבעס און זיידעס, שוועס־טערען און ברידער, אויב זיי האבען גע־וואוינט צוזאמען מיט׳ן פערשטארבענעם. ווי באלד דאס לאקאטארען-רעכט איז אין אזא פאל איבער־געגאנגען צו איינינע קרובים גלייכצייטיג און שפעטער ציהען זיך עטליכע פון זיי ארויס פון דער דירה, גייט דאס לאקאטארען-רעכט איבער צו די איבערגעבליבענע.

מיט׳ן מאמענט, ווען א לאקאטאר פערלאזט די דירה, מוז זיך אויך מיטציהען דער סובלאקא־טאר. דעם כלל דארף מען פערשטיין אין דעם זין, אז קוים ווערט דער קאנטראקט צווישען ווירט און לאקאטאר אויפגעלעזט, פערלירט דער סוב־לאקאטאר אויטאמאטיש זיין סובלאקאטארען-רעכט אויפ׳ן פערנומענעם טייל דירה.

דער הויזווירט מעג אויך דאן איינקלאגען [illegible] ־ניגט אפצולייגען דאס אויספיהרען די עקסמיסיע אויף א טערמין ביז 6 חדשים. דער לעצטער פאל קומט אין בעטראכט, אויף וויפיל ס׳האנדלט זיך וועגען א דירה אין אנ׳עלט הויז.

מען פערהערט עדות

וועגען די פראטעסטען צו די שטאטראט-וואהלען

(2) כידוע, האט די לאדזער סטאראסטווע דעפיניטיוו בעטראכט די פראטעסטען, וואס זענען אריינגעטראגען געווארען געגען די וואהלען צום לאדזער שטאט=ראט אינם 9 און 10 קרייז.

נעכטען האט די שטאטישע סטאראסטווע פונאנדערגעשיקט אויפפאדערונגען צו עטליכע הונדערט עדות, וואס זייערע נעמען זענען אנגע־געבען געווארען אין די פראטעסטען, און צו די וועהלער, וואס האבען די דאזיגע פראטעסטען גע־חתמ׳עט. אז זיי זאלען זיך שטעלען צו א פערהער.

נעכטען איז שוין א טייל עדות פערהערט געווארען; דער רעשט וועט פערהערט ווערען מארגען און איבערמארגען.

שפעטער וועלען די פראטעסטען איבערגע־שיקט ווערען דעם וואיעוואדע ה׳ האוקע-נאהאק, וועלכער וועט אננעהמען א דעציזיע מכוח׳ן בע־שטעטיגען די וואהלען.

זעלבסטמארדען

(2) אויף מיגאווסקא 9 האט זיך פער׳סמ׳ט אויף טויט די 37-יעהריגע העלענא קויאווא. דער טויטער קערפער איז אפגעשיקט געווארען אין פראזעקטאריום. די סיבה פון זעלבסטמארד איז נישט בעקאנט.

אויף ווארשאווסקא 11 האט זיך פער׳סמ׳ט א געוויסע אירענא קאנלער. אין א שווערען צו־שטאנד איז זי אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

Dr.
Wołkowyski
האט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
נעהמט אן אין הויט- און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע
נעהמט אן פון 8–12 בייטאג און פון 4–9 אווענט

קאנצערט-סעזאן אין לאדז

א שמועס מיט דער דירעקציע פון „פילהארמאניע"

דער הייאהריגער קאנצערט-סעזאן אין לאדז זאגט צו צו זיין זעהר אינטערעסאנט.

די נייע ליטונג פון לאדזער טעאטער- און קאנצערט=ביורא אין פילהארמאניע, געפינט זיך איצט אין די הענד פון די ה״ה מ. ווערדיגער (אינהאבער פון פילהארמאניע) און ארטור קליימאן (לאנגיעהריגער ליטער פון קאנצערט-ביורא אל־פרעד שטרויך).

די ערעפנונג פון סעזאן 1934/35, איז פאר־געקומען דעם 4 אקטאבער מיט דעם מייסטער־קאנצערט פון אדא סארי, דער צווייטער מייסטער־קאנצערט וועט פארקומען דעם 9 אקטאבער מיט אנ׳אויפטריט פון בערימהטען פיאניסט ארטור רובינשטיין. אין פראגראם געפינען זיך די ווערק פון שאפען, שוהמאן, לישט און אנדערע. דער אנהויב פון סעזאן איז אלזא אנ׳אימפאזאנטער.

נישט ווייניג אינטערעסאנט זענען די ווי־טערדיגע קאנצערטען. עס זענען קאנטראקטירט געווארען ביז איצט פאלגענדע פידעל-מייסטער:

שיגעטי, וועקסי, צריקא מארייני, פראנק, וואסא פריהאדא און יאן קובעליק.

פון פיאניסטען-קינסטלער וועלען אויפטרע־טען: ניקאליי ארלאוו, אלעקסאנדער אונינסקי, פראפ. בארעווסקי, אימרע אונגאר.

פון וויאלאנטשעליסטען: פויערמאן, פאבלא קאסאלס.

קאמעראל-מוזיק וועלען רעפרעזענטירען: סערגעי פראקאפיעוו (טריא) און דער ווארשעווער שטרייך-קווארטעט, וועלכער איז בעלוינט געווארען מיטן ערשטען פרייז אויפן נאמען פון מארשאל פילסודסקי.

אין רעפערטואר איז קודם כל בעריקזיכטיגט געווארען די פוילישע מוזיק. פוילישע ארטיסטען וועלען פאווארזירט ווערען, דאס איז דער הויפט־פרינציפ פון דער פילהארמאניע-דירעקציע.

אין דער אפטיילונג פאר טאנץ=קונסט וועלען אויפטרעטען: דער בעריהמטער וויענער בארענ־וויזער-באלעט, רות סארעל אבראמאוויטש און גע־ארג גראקקע, נימורא און ליסאן קפי אויך די אריגינעלע מאנגאלקע טאטיאנא בארבאקאוו.

דאס קאנצערט-ביורא אונטערהאנדעלט איצט מיט׳ן בעריהמטסטען זינגער פון דער וועלט יאזעף שמידט וועגען זיינע אויפטריטען אין לאדז, עס פיהרען זיך אויך אונטערהאנדלונגען מיט אני אנדרא און וולאפטא בוריאן.

אין לייכטען רעפערטואר וועלען אויפטרע־טען דעלא ליפינסקא, דאן-כאר און די בעדיי־טענדסטע ארטיסטען פון דער ווארשאווער רעווי.

קינדער-פארשטעלונגען וועלען געגעבען ווע־רען דורך דעם טעאטער פון טארעאוש ארטים, דעם בעקאנטען ארגאניזאטאר פון קינדער-פאר־שטעלונגען.

דער סעזאן וועט אלזא זיין א לעבעדיגער און א פערשידענארטיגער.

אין איצטיגען מאמענט ווערען פערענדיגט די ארבייטען ביים איבערבויען און גרינדליכען רעמאנט פון דער סצענע און צושויער-רוים אזוי, אז די פילהארמאניע וועט ווייטער זיין דער רע־פרעזענטאנץ-זאל פון לאדז, וואו מען וועט אין אנ׳אנגענעהמער אטמאספער איבערלעבען נישט איין הערליכע קינסטלערישע עמאציע.

P. W.

מוזיקאלישע נאטיצען

אדא סארי

אלעס איז פערגענגליך.

דער זומער מיט זיין פראכט און רייץ געהט אויך פאראיבער, זיין ארט פערנעהמט דער הערבסט, דער הערבסט האט אויך זיין פראכט און רייץ, אבער דאס איז קאלטער רייץ, די בלעטער זע־נען שוין געלב און אפגלאנץ אפילו פון די זעלבע זון פון זומער, אבער זיי פאלען שוין, זיי גלעטען נישט און לאשטשען נישט אונזער אויג מיט זייער גריבער פארב.

די זוביגע אדא סארי, וואס האט געווארעמט מיט איהר קונסט-געזאנג און געלאשטשעט אונזער געהער מיט איהרע טרעלען אזוי ווי גריבע בלעטעלעך, פלאטערען פון זומער - ווינטעלעך, — געהט שוין אויך איבער צו הערבסט, פון איהרע טרעלען און בעריהמט-שעהנע קאלעראטור פאלען שוין געלע בלעטער.

די געלע בלעטער זענען נאך גאלדיג בעגלאנצט אבער... פון הערבסט זון.

דאך ווען אדא סארי צוזינגט זיך, הערט מען נאך איהר שעהן געזאנג, בעזונדערס אין האלב־שטימע (מעצאוואצע) און מען האט נאך א בחת־רוח ווי פון אנ׳אדא סארי-געזאנג...

D-ski.

הספּאָרט=בעוועגונג

פון „מכבי"=פערבאַנד אין פוילען

אפּגערופֿען די זיצונג פון מכביאַדע=קאָמיטעט און הויפּט-ראַט

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם אַרויספֿאָהר פון דעפּ. ראַזמאַרין קיין לאָנדאָן, האָט דער צענטראַל-קאָמיטעט אויף זיין לעצטער זיצונג, בעשלאָסען אָפּלייגען דעם טערמין פון דער סעסיע פון מכביאַדע קאָמיטעט און הויפּט-ראַט, ביז דעם צוריקקעהר פון פרעזעס פון צ.ק. קיין פוילען.

צוגרייטונגען צו דער מכביאַדע

אין צוזאַמענהאַנג מיט די צוגרייטונגען פון פוילישען מכבי צו דער 2-טער מכביאַדע, האָט דער לייטער פון דער פוילישער עקספּעדיציע מגר. מ. דיקעס, געווײַלט אין פּאַריז, וואו ער האָט אָפּגעהאַלטען אַ רייהע קאָנפערענצען מיט די פאָרשטעהער פון וועלט-פערבאַנד מכבי. אין שלוס זענען ערליעדיגט געוואָרען די פראַגען וועגען ספּאָרט-פּראָגראַם טראַנספּאָרט פון די אַנטיילנעהמער און אַנדערע פראַגען.

קאָנפערענץ מיט די פאָרשטעהער פון די יוגענד אָרגאַניזאַציעס

דער צענטראַל-קאָמיטעט פון מכבי פערבאַנד האָט בעשלאָסען צונויפרופען אויף דעם 28 אָקטאָבער אַ קאָנפערענץ מיט די פאָרשטעהער פון אַלע יוגענד-אָרגאַניזאַציעס, וועלכע געהערען צום מכבי, פערבאַנד, אויף דער קאָנפערענץ וועלען בעריהרט ווערען אָרגאַניזאַציאָנעלע און אויך ספּאָרט-פראַגען.

צוזאַמענפאָהר פון קראָקאָווער קרייז

פאָריגע וואָך איז אין קראָקאָ פאָרגעקומען אַ צוזאַמענפאָהר פון קראָקאָווער קרייז פון מכבי פערבאַנד אין פוילען. אין דעם צוזאַמענפאָהר האָבען אַנטייל גענומען פאָרשטעהער פון צעהן שטעט פון קראָקאָווער וואָיעוואָדזטווע, אין נאָמען פון צ.ק. האָט זיך אין דעם צוזאַמענפאָהר בעטייליגט מגר. מ. דיקעס, וועלכער האָט זיך אין אַ לענגערען רעפעראַט אָפּגעשטעלט אויף דער יעצטיגער סיטואַציע אין מכבי-פערבאַנד און די צוגרייטונגען צו דער 2-טער מכביאַדע, אין שלוס פון דער קאָנפערענץ זענען אָנגענומען געוואָרען רעזאָלוציעס וועגען דער ספּאָרט-ליכער אָרגאַניזאַציאָנעלער און קולטורעלער אַרבייט פון קרייז, און עס זענען אויסגעקליבען געוואָרען די געהעריגע קרייז-אינסטאַנצען אין פאָלגענדען צוזאַמענשטעל: פרעזעס — ד"ר בעקמאַן, וויצע — פר. — ד"ר קליינהענדלער, קאַסירער — ד"ר גאָלד, ספּאָרט רעפ. — רעד. געהאַרזאַם, פרעסע רעפ. — ד"ר קירשענבאום. כפר-המכבי רעפ. — ד"ר וועבער סאָהן, מיטגלידער: ד"ר ליפּשיץ, אינזש. לאַנדאַו, מאַקסימיליאַן שניידער, און א. זומער (ווילעצקאַ). רעוויזיאָנס-קאָמיסיע: אינזש. לילענטאַל, ד"ר האַר בסט.

נייע צ.ס.-מיטגלידער

אויף דער לעצטער זיצונג פון צענטראַל-קאָמיטעט זענען צוקאָאָפּטירט געוואָרען צום צ.ק. די ה"ה: ד"ר, וואַרנאַלד ביעמציק, אַלס רעפערענט פון וואַרשעווער קרייז און ד"ר. גראַצמאַן אַלס רעפערענט פון כפר המכבי.

טוריסטען — ווימאַ 1:4
מכבי — הכח 0:0

דער מעטש האָט נישט געגעבען די ערוואַרטעטע עמאָציע.

שוין דאָס דריטע מאָל אין הייניגען סעזאָן טרעפען זיך די צוויי יודישע מאַנשאַפטען פון „א" קלאַס. אויף דער דאָזיגער מייסטערשאַפטס-פערמעסטונג וואַרטען די אַנהענגער פון ביידע קלובען, כדי צו קענען קאָנסטאַטירען, וועלכע פון די ביידע יודישע מאַנשאַפטען איז די בעסערע. דער בילאַנס פון די היי-יעהריגע דריי „יודישע" מעטשען איז גינסטיג פאַר „מכבי". צוויי מעטשען זענען פערענדיגט געוואָרען מיט רעמי, איינעם האָט ...

הגם מ'קען נישט מיט דער גאַנצער זיכער-קייט זאָגען, אַז די מאַנשאַפט פון „מכבי" איז די בעסערע, פערקעהרט, די „הכח"-מאַנשאַפט שטעלט זיך אין איהר פיזישער און טעכנישער קאָנדיציע פאַר פיל בעסער, איז אָבער די „מכבי"-מאַנשאַפט ערנסטער און אַמביציעזער, זי איז מעהר איבער-געגעבען איהרע פאַרבען און דאָס האָט פיל צו זאָגען.

אין אַלגעמיין האָבען ביידע מאַנשאַפטען געשפּילט שוואַך, אָבער שטאַרק פערביסען און גע-האַלטען געוואָרען אין אַ געוויסער טעמפּאָ. מכבי האָט געהאַט זעהר פיל פּאָזיציעס צום שיסען, אָבער נישט אויסגענוצט.

ריכטער — ה' פּיאָטראָווסקי.

פוילישע מייסטערשאַפט אין שטשיפּיאָרניאַק
פּאָזנאַן — מייסטער

די פוילישע מייסטערשאַפטען און שטשי-פּיאָרניאַק וועלכע האָבען זיך שבת אָנגעהויבען אין לאָדז האָבען נישט געבראַכט די ערוואַרטעטע עמאָציעס, שוין דערפֿאַר, ווייל, דער פאָראַיעה-ריגער מייסטער „קראַקאָוויאַ" איז צו די פאַר-מייסטערונגען נישט געקומען.

ביים מעטש גאַרבאַרניע — זיערנאָטשאַנצע איז געקומען צו אַ גרויסען סקאַנדאַל. צו די פערמעסטונגען האָבען זיך געשטעלט פאָלגענדע מאַנשאַפטען „יאַגעלאָניאַ", פּאָלע זאַכאָדניע, פּאָגאָן (קאַטאָוויץ), וואַרשאַ, גאַרבאַרניע און יעדנאָטשאַנצע צום פינאַל זענען צוגעגאַנגען פּאָגאָן (קאַטאָוויץ), פּאָלע זאַכאָדניע, בעזיגט האָט פּאָגאָן אין פער-העלטניש 1:3 און אַזוי אַרום דערגרייכט די מייס-טערשאַפט פון פוילען.

עסטרייך וויל שפּילען מיט דער פוילישער רעפּרעזענטאַנץ

דער פוילישער פוסבאָל-פערבאַנד האָט בע-קומען אַ בריף פון עסטרייכישען פערבאַנד מיט אַ פאָרשלאַג צו שפּילען אין וואַרשאַ אַ צווישען-לענדישען פוסבאָל-מעטש. דער מעטש זאָל פאָרקו-מען אין וואַרשאַ אין מאַי אָדער יוני. דער רעוואַנש מעטש זאָל פאָרקומען אין ווין אין הערבסט. דער פוילישער פוסבאָל-פערבאַנד וועט דעם דאָזי-גען פאָרשלאַג בעטראַכטען אויף דער נאָהענטסטער זיצונג פון פוסבאָל פערבאַנד.

בעסטע פּינג-פּאָנג-שפּילער אין פוילען

שבת און זונטאַג וועלען אין טאַרנאָוו פאָר-קומען די עלימינאַציע-פערמעסטונגען אין פּינג-פּאָנג.

פון לאָדז וועלען אין די פערמעסטונגען אַנטיילנעהמען: ליבראַך, יאַסקאָוויטש, הענדעלעס און ווינטער.

אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון „בר-כוכבא"

פרייטאַג, דעם 12. ד. ח. קומט פאָר די אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון „בר-כוכבא". די אוי-פערגעוועהנליכע פערזאַמלונג קומט פאָר צוליב דעם וואָס די פערוואַלטונג האָט רעזיגנירט און איצט ווערט דער פעראיין אָנגעפיהרט דורך אַ קאָמיסיע פון דריי. אויף דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג ווע-לען פאָרקומען וואַהלען פון אַ נייער פערוואַלטונג.

מעטשען וועגען אריינגעהן אין דער ליגע

לעגיאַ — ל.ט.ס.ג. 2:3

לעגיאַ געהט נאָך דעם דאָזיגען זיג שוין צו צום פינאַל.

אוניאַ (סאָסנאָוויץ) — גזשעגאָזשעצקי (קראָקאָ) 1:12

ליגע-מעטשען אין לאַנד

פּאָגאָן — וואַרטאַ 1:3 (1:2)

גאַרבאַרניאַ — ווּיסלאַ 1:3 (1:1)

פּאָדגוזשע — פּאָלאָניאַ 0:5

לעגיאַ — ל.כ.ס. 1:6

אינטערנאַציאָנאַלע פוסבאָל-מעטשען

אונגאַרן — עסטרייך 1:3

דייטשלאַנד — דענעמאַרק 2:5

פריינדשאַפטס=מעטשען

רוך — 0,9 (בויטען) 3:5

הראַקאָוויאַ — ב.ב.ס.פ. (ביליץ) 0:4

וואַלד-לויף פאַר פרויען אין לאָדז

אין וואַלד-לויף פאַר פרויען אין לאָדז האָט בעזיגט גלאַזשעווסקאַ (ל.ק.ס.) אַדורכמאַכענדיג דעם שטח פון 800 מעטער אין 2 מינוט 53,4 סעק.

באָקס=מעטשען

פּויזען — ברעסלוי 6:10

וואַרשאַ — דאַנציג 5:11

ראַדיאָ=פּראָגראַם

מאָנטאַג, דעם 8 אָקטאָבער 1934

6,45 פריהמאָרגען-אויריציע. 6,48 פּליטען. 6,58 גימנאַסטיק, 7,08 פּליטען. 7,50 רעקלאַמע-קאָנצערט, 11,57 צייט=סיגנאַל. 12,03 ידיעות, 12.05 פרעסע-איבערזיכט. 12,10 טאַנץ-מוזיק, 1 ידיעות פון טאָג, 1,05 פּליטען. 3,30 עקספּאָרט-ידיעות, 3,35 בערזע. 3,45 „שאָלאַפּין" — מוזי-קאַלישער רעפּאָרטאַזש. 4,45 לעקציע אין דער דייטשער שפּראַך. 5 פּירעל=רעציטאַל. 5,25 פּלי-טען. 5,35 לידלעך. 5,50 אַ שמועס. 6 פּליטען. 6.10 רעפּערטואַר פון די טעאַטערן, 5.15 לייכטע מוזיק. 6.45 אַ שמועס פאַר עלטערע קינדער. 7,30 פעליעטאָן. 7,50 ספּאָרט-ידיעות. 8 לייכטע-מוזיק. 8,45 אָווענד-ידיעות. 9 קלאַוויר=רעציטאַל. 9,45 פאָרלעזונג. 10 רעקלאַמע-קאָנצערט. 10,15 טאַנץ-מוזיק. 11 ידיעות, קאָמוניקאַטען. 11,05 טאַנץ-מוזיק.

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 07-149
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען, מענער-שוועכע-בעהאַנד-לונג און ספּעסועלע בעראַטונג.
אַלע אַרט אַנאַליזען.
נעמט אָן פון 8—11 און 4—8 אָוו. זונטאָג פון 9—1 בי...
פאַר אונבעמיטעלטע — לעכטיגע-פרייזען.

Dr. med. Trepman
צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 90-216
ספּעצ. פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענערשוועכע אויך אַלע אַרט אַנאַליזען נעהמט אָן פון 8—12 און פון 5—9 אָוו. זונטאָג און יום-טוב פון 8—1. בעזונדערע וואַרטע-זאַל פאַר פרויען

● ר. אײַזראַעל ●

דער בערזען=סוחר

שפּאַנענדער ראָמאַן פון יודישען לעבען

גוט, האָט שמעון געענטפערט, מיר איז אַזוי ענג, אַזוי שרעקליך, איך האָב קיינעם נישט אויף דער וועלט. איך וועל דיר אַלץ דערציילען, אפשר וועט מיר ווירקליך לייכטער ווערען, אפשר וועל איך נאָך ווייטער קענען לעבען אויף דער וועלט.

סאַמעק האָט זיך אַוועקגעזעצט בעבען שמעון וועלכער האָט אָנגעהויבען צו דערציילען:

— כ'וויל אָנהויבען פון אַ געוויסען מאָמענט אין מיין לעבען.

— אין איין פינסטערען, שטורעמדיגען אָ-וועגד, ווען איך האָב נאָך געוואוינט אין לאָנדאָן...

קאַפּיטעל 1

דאָס רויטע הויז

— ס'איז אַ שטורם, האָב איך געזאָגט אַרייני-געהענדיג אין דער בודקע פון פּאָליציאַנטען, וועלכע האָט זיך געפונען ביי דער גרעניץ פון שטאָט. כ'בין אַריינגעקומען דאָ אַביסעל איבערוואַרטען דעם שטורם.

— ביטע זעהר, איהר קענט דאָ בלייבען ביז דער שטורם וועט אַריבער, האָט דער דיזשור-רירענדער פּאָליציאַנט געענטפערט. איער הויז געפינט זיך דאָך נאָך ווייט פון דאַנען. פאַר אייך איז דאָס זעהר נישט בעקוועם, איהר האָט אַזא באַזונדערליכע בעשעפטיגונג אין שטאָט...

— דערפאַר וואוין איך דאָרט, וואו ס'זענען פאַראַן וועניג מענשען, ווען איך וואָלט געוואוינט אין שטאָט, וואָלט איך אפילו נאָך מיינע אַרבייטס-שעה'ן נישט געהאַט קיין איין מינוט רוה.

כ'בין גאַנץ אָפט אַריינגעגאַנגען אין דער דאָזיגער פּאָליציייִשער בודקע ביי מיין אַהיימגעהען אָדער ביים וואַרטען אויפ'ן טראַמוואַי און דער-ריבער האָב איך געקענט אַלע פּאָליציאַנטען, וועלכע האָבען דאָ כסדר געהאַט דינסט. איצט שטייענדיג אונטערן דאַך פון דער פּאָליציייִשער בודקע, האָב איך געהערט דאָס מאָנאָטאָנע קלאַפּען פון'ם רעגען און דאָס פייפען פון ווינט, וועלכער האָט פשוט געריסען די צווייגען. כ'האָב אַביסעל איבערגעגע-וואַרט ביז איבערויסען איז רוהיגער געוואָרען און דאַן זיך געקליבען אַוועקצוגעהען.

— אַ גוטע נאַכט, האָב איך געזאָגט און שוין געשטאַנען אין דער טיר, וואו פּלוצלונג האָט אַ קלונג געגעבען דער טעלעפאָן.

— האַלאָ, האָט זיך אָנגערופען דער פּאָ-ליציאַנט.

איך בין שטעהן געבליבען צוליב הויליע ביגיריגקייט.

— אין רויטען הויז אויף דער פּאַריזער גאַס איך קען דאָס אָרט, דאָס איז דער רעוויר פון מיין חבר טאָם, גוט איך וועל איהם זאָגען.

ער האָט אויפגעהאַנגען דאָס טרייבעל און אויסדרעהענדיג זיך צו מיר האָט ער געשאָקעלט מיט'ן קאָפּ און געשמייכעלט.

— די פּאָליציי בעקומט מאַנכעס מאָל זעהר קאָמישע אויפטראַגען, האָט ער געזאָגט. אין דער גאַנצער וועלט איז נישט אַזוי ווי אין ענגלאַנד. בעכטעס אין אָוועגד האָט איינער דאָ אָנגעקלונגען און געבעטען, אַז איך זאָל פערהאַלטען אַ ניד-ריגע, דיקע דאַמע מיט געלע האָר און אַ גרויסען בלויען קאַפּעלוש, וועלכע דאַרף דאָ באַלד פאַר-בייגעהן און איך זאָל איהר זאָגען, אַז איהר מאַן האָט געמוזט אַוועקגעהן פון דערהיים און דעם שליסעל פון דער טיר האָט ער איבערגעלאָזען אין הויבדס בודקע.

— ווי געפעלט אייך דאָס, האָט דער פּאָליציאַנט ווייטער געזאָגט, איצט האָט עפּעס אַ דאַמע אָנגע-קלונגען, אַז איהר דוכט זיך, אַז זי האָט פערגעסען צוצושליסען איהר אויטאָ-גאַראַזש, אין רויטען הויז אויף פּאַריזער גאַס און בעט, אַז דער פּאָליציאַנט, וועלכער וועט דאָרט האָבען דיזשור זאָל צושלי-סען דעם גאַראַזש און די שליסלען איבערלאָזען דאָ אין דער פּאָליציי-בודקע.

— יאָ, מענשען האָבען געדען אַזוי, האָב איך געענטפערט, דוכט זיך מיר, אַז איהר האָט געזאָגט אַז עס האַנדעלט זיך וועגען רויטען הויז אויף דער פּאַריזער גאַס?

— יאָ, וועגען יענעם הויז.

דערהוייל איז אָנגעקומען דער פּאָליציאַנט טאָם און דער ערשטער פּאָליציאַנט האָט איהם איבער-געגעבען וועגען דער ביטע פון דער דאַמע דורך דעם טעלעפאָן צוצושליסען דעם גאַראַזש.

טאָם איז גלייך אַוועק אויפ'ן אָרט. איך בין אויך אַוועק אַהיים און מיר זענען ביידע געגאַנ-גען צוזאַמען.

— אויב איך האָב נישט קיין טעות, האָב איך געזאָגט צו טאָם'ען, שטעהט דאָך דאָס רויטע הויז איבגאַנצען ליידיג, קיינער וואוינט שוין נישט דאָרט דריי אַ יאָהר צייט, איך געה דאָרט פאַרביי צוויי מאָל אַ טאָג.

— יאָ, מיר דוכט זיך אויך אַזוי, האָט געזאָגט דער פּאָליציאַנט.

מיר זענען ביידע געגאַנגען ווייטער. דער רעגען האָט אויפגעהערט. איך האָב עפּעס פאָר-געפיהלט, אַז מיט'ן איצטיגען מאָמענט הויבט זיך אָן עפּעס אַ ניי קאַפּיטעל אין מיין לעבען, אַז איך וועל איבערלעבען אַ שרעקליכע זאַך.

מיר זענען צוגעקומען צום רויטען הויז. מיר זענען צוגעגאַנגען צום טויער, וועלכעס איז געווען פערשלאָסען, אויפ'ן טויער איז געהאַנגען אַ צעטעל, „צו פערדינגען" און דערביי זענען געווען אויס-גערעכענט אַלע מעלות פון דעם הויז.

— כ'האָב נישט געהאַט קיין טעות, הער איך האָב געזאָגט, אַז דאָס הויז איז איבגאַנצען נישט בעוואוינט.

— פונדעסטוועגען מוזען מיר צוגעהען צום גאַראַזש, האָט דער פּאָליציאַנט געענטפערט.

מיר זענען צוגעגאַנגען צום גאַראַזש, וועלכער האָט זיך געפינען רעכטס פון טויער. אין שלאָס האָט געשטעקט אַ שליסעל.

מיר זענען ביידע שטעהן געבליבען, אַליין נישט וויסענדיג פאַר וואָס מיר האָבען זיך דער-שראָקען מיר זענען אַריינגעגאַנגען איבערוויניג, טאָם האָט בעלויכטען דעם גאַראַזש מיט זיין עלעקטרישען טאַשען-לאַמפּעל. דאָרט זענען געשטאַנען צוויי קענדלעך מיט בענזין, אַן אַלטער הילצערנער קאַסטען און אָנגעוואָרפענע שמאַטעס. ס'האָט אויס-געזעהען אַזוי, ווי מ'וואָלט דעם גאַראַזש ערשט נישט לאַנג בענוצט. קיין שום ווערטפולע זאַך איז דאָרט נישט געווען, אין ווינקעל איז נאָך גע-שטאַנען אַ גרויסער שטאַרקער, פעסטער קאַסטען, אין וועלכען ס'האָבען זיך געוויס געפונען טיילען פון אויטאָ. כ'האָב נאָך בעוויזען צו בעמערקען, אַז אויפ'ן קאַסטען איז געווען אויסגעמאָלט מיט גרינע פאַרב אַ זיבענדיגע קאָץ.

— אויב מ'האָט שוין דאָ דערהוייל עפּעס גע-גנב'עט, האָט טאָם געזאָגט, קומען מיר שוין נאָך אַלעם. טאָם איז אַריין איבערוויניג אין גאַראַזש און איך בין אַוועק אין מיין הויז, וועלכעס האָט זיך געפינען זעהר נאָהענט פון דאָזיגען אָרט.

איך האָב זיך געפיהלט זעהר גוט אין דער דאָזיגער רוהיגער געגענד, איך דער בערזע-סוחר, וועלכער האָט זיך געפינען אַ גאַנצען טאָג אין שטאָט אין אַ שרעקליכען טומעל און גערודער מיט די טויזענדער קאָמבינאַציע-געשעפטען, בין געווען צופרידען, ווען אָוועגד-צייט האָב איך צוריקגעקעהרט אין מיין רוהיגער היים, ווען מ'האָט מיך נאָך עפּעס געמוזט האָבען האָט מען זיך פער-בונדען מיט מיר דורכ'ן טעלעפאָן. דאַסמאָל האָב איך זיך אומגעקעהרט שפּעט, צוליב דעם שטורם, וועלכער איז אַדורך די געגענד.

(פאַרזעצונג קומט)

גרויסע פון דער הויפט-שטאט

וועגען דער אמנעסטיע, פערזיכערונגען, לאקאטארען-שוץ און דירה-געלד

אין די פאליטישע קרייזען איז מען נאך אלץ אונטערן איינדרוק פון דער אמנעסטיע, מיט וועלכער מ'האט (אהן זייער ביסע) בעשאנקען דעם רוב פון די פער'משפט'ע „בריסקער" ארעסטאנטען.

עס וועט דעריבער זיין טשעקאווע צו דערציילען, וואס מען שמועסט וועגען אט דעם אקט אין די מאסגעבענדע און גוט-אינפארמירטע ספערען אין ווארשא.

וואס איז די סיבה פון דער בעגנעדיגונג?

מען ווייזט-אן, אז די דעצידירענדע פאקטארען האבען אינ'ם איצטיגען מאמענט, צוליב געוויסע פאסירונגען אויפ'ן אינטערנאציאנאלען באדען (פראנקרייך, ראטענפארבאנד) געוואלט איינשטעלען א געוויסען „בורג-פרידען", א שטיקעל וואפענשטילשטאנד מיט דער אפאזיציע, יעדנפאלס מיט דער לינקער אפאזיציע. א חוץ דעם, זאל די בעגנעדיגונג פון די פ.פ.ס.'אווצעס זיין א מין בעלוינונג פאר דער פ. פ. ס., וועלכע האט נישט געוואלט צושטעהן צו די אונטערהאנדלונגען וועגען אן'איינהייטליכען פראנט מיט די קאמוניסטען און, אן'איבריג מאל, זיך דעקלארירט אלס ריין-פוילישע, אפילו פאטריאטישע פארטיי.

אט די ביידע אויבענדערמאנטע סיבות האבען בעוואויגען די מאכט-פאקטארען צו בעגנעדיגען די „בריסקער".

מען שמועסט ווייטער ווי וועגען א בעשלאסענע זאך, אז עס קומט נאך א ברייטערע אמנעסטיע, וועלכע וועט ערשיינען דעם 11-טען נאוועמבער: די דאזיגע אמנעסטיע זאל שענקען די שטראף פאר א רייה פאליטישע ארעסטירטע און פון איהר זאלען געניסען: סיי די „בריסקער", וואס געפינען זיך אין אויסלאנד, סיי א רייה בעשולדיגטע און פערמשפטע פון עקסט-רעכטס און פון עקסט-לינקס.

* * *

אין די רעגירונגס-קרייזען ווערט איצט — ווי מען פערזיכערט — בעטראכט א סענסאציאנעלער פראיעקט וועגען אינגאנצען אפשאפען די „אובעזפיעטשאלניע" (קראנקען-קאסעס און אלע אנדערע אפיציעלע פערזיכערונגס-אנשטאלטען).

דער דאזיגער פראיעקט זאל בעטראכט ווערען אויף דער נאהענטער בודזשעט-סעסיע פון סיים און זאל ערשיינען ווי א געזעץ, צוזאמען מיט א

פון אונזער ווארשאווער קארעספאנדענט מ. עלבוים.

רייה צוגאבען וועגען ערלויבען צו שאפען פריוואטע פערזיכערונגס- און קראנקען-אנשטאלטען ביי יעדער פאבריק און גרעסערער אינסטיטוציע.

אלס פארפאסטער צו דעם דאזיגען געזעץ בעטראכט מען אן'ארטיקעל, וואס איז די טעג ערשינען אין אן'איינפלוסרייכען האלב-אפיציעלען פרעסע-ארגאן, וועלכער שרייבט אט-וואס:

„עס איז שוין די העכסטע צייט אפצושאפען די רעגירונגס-מאנאפאל פון די קראנקען-קאסעס אדער „אובעזפיעטשאלניע". עס דארפען געשאפען ווערען פריוואטע קאסעס, זעלבסט-פערשטענדליך, געזעצליך קאנטראלירטע און געשיצטע.

מיר פרעגען: פארוואס מעגען די בעאמטע פון פ.ק.א., באנק פאלסקי, די ארבייטער פון כאזשאוו און מאשטשיק, — פארוואס מעגען זיי האבען אייגענע קאסעס? פארוואס זאלען די ריזיגע מאסען איז פוילען זיין פערמשפט צו א קאזארמע-פערזיכערונג, צו א מאנאפאל-היילונג, צו א שאבלאנער, צווייפעלהאפטער הילף, פון וועלכער די אינטעליגענץ רעזיגנירט און וויל נישט געניסען?"

דער זעלבער אפיציאז שרייבט ווייטער בפירוש:

„מיר טרעטען ארויס געגען די פיקציעס, וואס דינען נאר ארויסצושלעפען שווערע מיליאנען פון די קעשענעס פון ארבייטס-מענשען; מיר פראטעסטירען געגען דעם אונערטרעגליכען מס („הארעטש") פאר „זופו", וואלטען דאס, וואס עס טוט „זופו" לעגאל (דאס אהן-צערעמאניעס שטרייכען די מיטגלידער-רעכט א.ד.גל.), — וואלטען דאס, וואס עס טוט „זופו", געטון די דירעקטארען פון פריוואטע פערזיכערונגס-אנשטאלטען זיכער בעזעסען אין קרימינאל.

זאלען די פאנדען אויף עמעריטור א. אנד. דורך די יחידים דירעקט איינגעצאהלט ווערען (יא, מיט צוואנג) אין פ.ק.א., יעדער אויף זיין נאמען און מען וואלט געוואוסט, אז עס שאפט זיך, מיט דער צייט, א סומע, אזוי, ווי ס'איז איצט, האט יעדער די איבערצייגונג, (און מיט רעכט) אז זיין געלד איז פערפאלען, ארויסגעווארפען.

500 מיליאן זלאטעס א יאהר קאסט דאס ביוראקראטישע סיסטעם פון דער פערזיכערונג אין פוילען. וועגען דער ווירטשאפט וואלט מען געקאנט גאנצע בענדער אנשרייבען. אויב דאס וועט נישט בקרוב געענדערט ווערען, וועט דאס פערזיכערונגס-וועזען אין פוילען זיך צעברעכען, אונטער'ן דרוק פונ'ם לעבען, אויף א שרעקליכען, קאטאסטראפאלען אופן. און עס וועט דאן גארנישט נישט העלפען.

מיליארדען פון אויסגעהארעוועטען געלד טארען נישט פערלוירען-געהן!"

דאס ערשטע מאל הערט מען אזא שטים וועגען אן'אנגעוועהטאגטער, ברענענדיגער פראגע. מיר, יודען, וואלטען אין דעם ענין: „זופו", קראנקען-קאסעס וכדומה אויך געהאט עפעס צו זאגען און דאס פון דעם ספעציפישען כאראקטער.

לאמיר אבער דערוויייל אפווארטען, און הערען ווי-אזוי עס וועט ווירקען די פוילישע אפיציעלע שטים.

* * *

לעצטענס האט מען שטארק געשמועסט, אז עס האלט דערביי, דאס עס זאל ענדגילטיג אפגעשאפט ווערען דאס געזעץ וועגען לאקאטארען-שוץ, דערפאר זאלען אבער די ווירטשאפטס זיין מחויב בילינגער-צו-מאכען דאס דירה-געלד אויף 15—20—25 פראצענט. מיט אנדערע ווערטער וואלט דאס געהייסען, אז פאר'ן טיילווייזען בילינגער-מאכען דאס דירה-געלד, וואלטען די ווירטשאפטס אויפגעבונדען-געווארען פון דער „קיים", וואס רופט זיך: לאקאטארען-שוץ-געזעץ.

מען גיט אבער איבער, אז די קלאנגען זענען נישט קיין רעאלע. אמת, די פראגע וועגען בילינגער-מאכען ס'דירה-געלד איז ווייטער אקטועל (דער עיקר, רעדען וועגען דעם די מלוכה'שע און קאמונאלע בעאמטע, נאך די לעצטע לוין-רעדוקציעס), אבער דאס אפשאפען דעם לאקאטארען-שוץ איז נישט אקטועל.

ראדיא-ווינקעל

טראגעדיע אויף דער ווינער ראדיא-סטאציע

די לעצטע טראגישע געשעהענישען אין ווינען, בעת וועלכע עס איז טראגיש אומגעקומען דער עסטרייכישער קאנצלער דאלפוס, זענען שוין אנדערע לעזער גוט בעקאנט.

אבער ערשט איצט, ווען אין עסטרייך איז שוין די שטימונג נישט אזוי געשפאנט און די צענזור איז אביסעל אפגעשוואכט געווארען, הויבט מען אן געוואויר צו ווערען זעהר אינטערעסאנטע מאמענטען, וואס ווארפען א בייטע שיין אויף די ווינער געשעהענישען.

זעהר אינטערעסאנט און ממש שפאנענד זענען די איינצעלהייטען, וועלכע עס דערצעהלט איצט אין א לאנדאנער צייטונג דער ספיקער פון דער ווינער ראדיא-סטאציע — ה' עהרענבערג.

אט וואס ער דערצעהלט:

— אויף אונזער ראדיא-סטאציע האבען די היטלעריסטען שוין פון לאנג געהאט אן'אויג. נאך עטליכע טאג פאר'ן טראגישען 25-טען יולי האט מען אין אונזער געביידע אריינגעווארפען א באמבע, פונ'ם אויפרייס האט בלויז געליטען א... פליגעל און א סאקסאפאן, וועלכע זענען צוגעבראכט געווארען אויף שטיקלעך. דאגעגען דער סטודיא גופא האט די באמבע כמעט ווי גארנישט געשאדט.

און אט איז אנגעקומען דער 25-טער יולי. פלוצלונג 1 א זייגער ביי טאג, ווען איך האב זיך געפונען אין מיין צימער ביים מיקראפאן, האבען זיך אין דער ראדיא-סטאציע אריינגעריסען א 150 היטלער-לייט אלע אנגעטון אין מיליטערישע מונדירען פון דער עסטרייכישער ארמעע. איידער איך האב בעוויזען צו ארייענטירען זיך איב'ם געוויש, וואס האט זיך דערטראגען פונ'ם פארטער, זענען אין מיין סטודיא אריינגעפאלען 14 מאן און צושטעלענדיג מיר צום [illegible] האבען רעוואלווערען, האבען זיי געפאדערט, אז איך זאל תיכף אריינזאגען אין מיקראפאן, וואס זיי וועלען מיר דיקטירען. באלד האט מען מיר דערלאנגט אן'אנגעשריבען צעטעל און ציטערענדיג אינגאנצען פון שרעק און איבעראשונג האב איך מיט א געבראכענער שטים קוים ארויסגעזאגט די ווערטער: „די רעגירונג פון דאלפוס איז אפגעטרעטען. ד"ר ריגטעלען האט איבערגענומען די מאכט". באלד דערנאך האט איינער א קוועטש געטון א קנאפ, און דער מיקראפאן איז שטום געווארען.

דערוויילע האבען זיך אנגעטון אויפ'ן פארטער שרעקליכע זאכען. אונזער שאפער האט זיך דורך א זייטיגער טיר ארויסבעקומען אין דרויסען און געוואלט אפפאהרען מיט'ן אויטא כדי צו אלארמירען נאך הילף. מען האט איהם אבער געכאפט און אויפגעלעגט א טויטען אויפ'ן ארט.

דעם זעלבען סוף האט אויך געהאט דער בעקאנטער ווינער ארטיסט רודאלף פערסטעל. איהם האבען די היטלער-לייט געצווינגען, אז ער זאל האלטען א רעדע פאר'ן מיקראפאן און אויסדרוקען זיין פרייד צוליב דער היטלעריסטישער איבערקעהרעניש. ווען ער האט קאטעגאריש אפגעזאגט אויסצופיהרען דעם בעפעהל, האט מען איהם ארויסגעפיהרט אויפ'ן הויף און געווארפען אויף איהם א האנד-גראנאט. פערסטעל איז פאר אונזערע אויגען צעריסען.

באלד האט מען אונז, דאס הייסט: די גאנצע ליטונג און טעכנישען פערסאנאל פערשפארט אין א קליין צימער. יעדער קלענסטער ווידערשטאנד מצד אונז, האט געדראהט מיט'ן טויט.

אונזער לאגע איז אבער באלד געווארען נאך טראגישער. ווייזט אויס אז די רעגירונג איז שנעל אלארמירט געווארען וועגען אנפאל אויף דער ראדיא סטאציע, ווייל באלד איז אנגעקומען א גרויסע אבטיילונג מיליטער און פון דער אנדערער זייט גאס האט מען פון די פענסטער פונ'ם באנק-הויז: „קוקס, בלאך און קאמפ." אנגעהויבען שיסען אויף אונז פון קוילענווארפער. די דאזיגע שיסעריי האט אזוי געדויערט אהן אויפהער ביז 3.45 נאכמיטאג. די היטלער-לייט זענען נישט געבליבען שולדיג און אויך אפגעענטפערט מיט א ביקסען-פייער. איבער אונזערע קעפ זענען כסדר געפלויגען קוילען און עטליכע מאן אין אונזער צימער זענען שווער פערוואונדעט געווארען.

4 בייטאג האט מען אונז ענדליך בעפרייט. אין יענעם טאג איז מיר שוין נישט בעשערט געווען מעהר צו רעדען אין ראדיא, ווייל לויט א בעפעהל האט די ראדיא-סטאציע געמוזט ווייטער שווייגען.

ערשט 10 אין אוונד האב מיר. פיי געבענטשט דאס ווארט, און מיט א ציטערדיגער שטים האב איך פאר דער בעפעלקערונג דערצעהלט דעם פערלויף פון דער בלוטיגער דראמע אין יענעם טאג.

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג.
סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא-אנאליזען
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—8 אוונט.

Dr. H. Rakowski
אינערליכע קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
האט זיך איבערגעצויגען פון זאוואדזקא 8
אויף טראוגוטא 5, טעל. 137-34.

צוריב יאנקעל-טרעגער'ס יודענע

זענען אנ'עדה יודען געבליבען ראש השנה אהן א בעל מוסף

א חזן—אנ'עמוד-קינסטלער" מאכט „קינצען" מיט אנ'אשת איש, שטייט דערפאר אויס געבערענטע צרות

שוין א לענגערע צייט בעמערקען די שכנים און שכנטעס פון א געוויסע הויז אויף קרוטקער-באלוט, ווי אין דער פאציאסקע, וואס איז בעוואוינט דורך יאנקעל טרעגער, כאפט זיך אפט אריין א נידריג בעלעבט אויסגעפוצט יודעל. דאס יודעל פערברענגט אינווייניג א שעה צוויי... און גייט שפעטער פון דארט ארויס אינגאנצען א צעקארקעוועטער.

און נאך א פרט האט זיך די שכנים געווארפען אין די אויגען אריין און בעמליך, אז דאס הדרת-פנים'דיג יודעל טוט אפשטאטען זיינע וויזיטען אין יאנקעל טרעגער'ס דאך-שטיבעל גראד דאמאל, ווען דער בעל-בית געפינט זיך ביי דער ארבייט אין גאס און אז יעדעסמאל. ווי באלד דער זעלבער גאסט טרעט איבער די שוועל פון שטיבעל ווערען די קינדער ארויסגעשיקט, בפלאנטע מיט טשאקאלאדקעס אדער שפיל-צייג און מאכען זיך נישט פריהער צוריק אריינצוגיין אין שטוב ביז דער „פעטער" איז שוין נישט אויף יענער זייט גאס.

די שכנים האבען זיך ליכט אנגעשטויסען, וואסערע „געשעפטען" דאס יודעל קאן פיהרען ביחידות מיט יאנקעל טרעגערס ווייבעל און די האבען אנגעהויבען צו דערגיין ווער דער בעל דבר איז און דער היגער שטאט. נאך לאנגע נאכפרעגענישען האבען זיי זיך דערוויסט, אז דאס אנזעהעדיגע יודעל איז א מאטע פון דער וואקסענע קיבעצער, הייסט רב אברהם ט., וואוינט אויף פעטער גאס, גילט אין יענער געגענט פאר א גאנצען „צדקה'ך" און אז מ'דארף ווי ער א בדחן און אז מ'דארף אינה ווי א ימים-נוראים'דיגער חזן, א בעקאנטער „עמוד-קינסטלער", וועלכער האט געשאפן פאר א גרויסען פערשידענארטיגען עולם אין איינעם פון די היגע זאלען.

געוואהר געווארען, אז די שיינע מעשים בעגייט אזא שיינער יוד, האבען די שכנים איהם אנגעהויבען צו בעגעגענען מיט פיינטליכע בליקען, מיט שפאטישע בעגריסונגען, מיט בייסיגע בעמערקונגען. ער האט אבער געהאט א הארטע הויט, די איהם ארויסגעוויזענע פעראכטונג האט אויף א האר נישט אפגעשוואכט זיין חשק צו בעזוכען די שיינע טרעגערין.

איינמאל בעת רב אברהמעל איז געקומען מיט א וויזיט צו זיין קיבעצווייב, זענען עטליכע שכנטעס אוועק צו יאנקלען אויף דער טרעגער-סטאציע און איהם דערציילט די גאנצע געשיכטע. יאנקעל איז שנעל אהיימגעלאפען, האסטיק אריין אין שטוב, און טאקע געטראפען זיין ווייבעל מיט בייכיגען יוד אין א גאר מיאוסען מעמד.

יאנקעל האט לאנג נישט געטראכט, פארלייגט די שטריק און אנגעהויבען דעם „קיבעצער" צו בעארבייטען מיט לאטעס. יאנקעל האט דעם חזן אזוי צעקיילט און צובליילט, אז זיינע תפילות האבען פשוט די הימלען געשפאלטען. קוים א לעבעדיגער האט ער זיך [illegible] ארויסגעקריגען פון יאנקעלס טרעגערס שווערע הענט און ער איז אנגעצויגע בעגלייט פון א קאצען-מוזיק מצד די צוזאמענגעלאפענע פון דער גאנצער גאס.

ס'האט זיך געדאכט, אז נאך דער דאזיגער שווארצער חתונה, וועט שוין אברהמעל חזן פערגעסען אין זיין פלגש, ארויסגעוויזען האט זיך, אז דעם חזנס יצר-הרע איז שטארקער, ווי יאנקעלס קלעפ. אמת, ער איז שוין צו די טרעגערין אהיים נישט געקומען, נאר ר'האט זיך מיט איהר געטראפען ערגיץ אנדערשוואו.

געזעהען, אז קיין קלעפ העלפען אויך נישט, האבען די שכנים געפרובט אויף איהם ווירקען דורכ'ן באלוטער רב, אויך די דאזיגע אינטערווענץ האט קיין פעולה נישט געהאט.

דאן איז יאנקעל טרעגער מיט א האפטע שכנטעס און שכנים אוועק דעם ערשטען טאג ראש השנה אין זאל, וואו אברהמעל חזן האט זיך געגרייט צו דאווענען מוסף. די געסט האבען רוהיג אפגעוואארט ביז אברהמעל האט זיך אויסגעשטעלט ביים עמוד און אנגעהויבען צו זאגען הנני העני. אין דעם מאמענט האבען זיי אויפגעהויבען א גע-ריש און אויסגעלייגט איהם אזא מי שברך, אז ער האט געפונען פאר בעסער אין טלית און אין קיטעל בעצייטענס זיך אפצוטראגען.

ווי אזוי די עדה יודען און יודענעס פון דערמאנטען זאל האבען פערטרעטען אברהמעל'ס מוסף איז נישט וויכטיג איבערצוגעבען, וויכטיג איז אבער יא צו בעמערקען, אז די יודען און יודענעס פון קרוטקער-באלוט מיט יאנקעל טרעגער און זיינע שכנים און שכנטעס אין דער שפיץ האבען געהאט אנ'אמתע סאטיספאקציע, דורכדעם, ס'איז זיי געלונגען רב אבר-המעלען אויסצונעמען פון עמוד און איהם צו געבען דעם פערדינטען פסק.

ארגוס.

ראטעוועט אייער געזונד
קראנקע אויף רופטורעס (בראך-קראנקהייטען)
ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים בראך-קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען. אויך אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) ארטאפעדישע הייל-גארטען אויף ביינער-שווינדזוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטאפעדישע הייל-אפאראטען אויף פלאטפוס.

ספעציעלע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען, אויף זשילאסעס.
– גומי-זאקן לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס
ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל-ארטאפעדיע
Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אויס לעמבערג
לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא)
(פראנט פארטער), טעל. 177-09 נאהנט פון לאדזער פאבריקס-באהנהויף
בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איזאונבעדינגט נויטיג.
צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק-בריף.
(אין זגערזש אויף טלאמאצקא № 2 און № 4 אנגענע הייזער)

בלוטיגע זונטאג-געשלעגען

(2) די פאגאטאהיע איז נעכטען ארויסגעקראכן געווארען צו א גאנצע רייה געשלעגען:

אויף מארקע 21 איז שווער פערוואונדעט געווארען יוזעף סקארגא.

אויף מארישינער 45 איז צושטאכען געווארען מיט מעסערס יוזעף האלק.

אויף וואולטשאנסקא-גאס עק זשווירקי איז צושטאכען געווארען א געוויסער וולאדיסלאוו לוטשינסקי.

אויף וויסאקא 16 האט בעקומען עטליכע טיפע מעסער-וואונדען א געוויסער בראניסלאוו ספיכאלא.

די לויה פון פרוי ראפאפארט

וועלכע איז איבערגעפאהרען געווא= רען אויפן קאלישער וואקזאל

(2) נעכטען איז אויפן יודישען בית=עולם פארגעקומען די לויה פון דער פרוי פריידע ראַ= פאפארט, וועלכע איז איבערגעפאהרען אויפן קא- לישער וואקזאל, וועלענדיג אריבערגעהן פון איין פעראָן אויפן צווייטען. צו דער לויה איז געקומען א זעהר גרויסער עולם.

די פראקוראטור פיהרט איצט אן׳ענערגישע אויספארשונג וועגען דעם, ווער ס׳איז שולדיג אין דעם טראגישען פאל אויפן קאלישער וואקזאל.

ווער ווייסט?

א מיידעלע פון 5 יאהר האט זיך פערבלאנד- זשעט, בלאנד, טראגט א רויט קליידעל, אפצופיה- רען צו די עלטערן פאלודניאווא 42 צו גרינבערג פראנט אין קעלער.

* * *

פערגאנגענעם מיטוואך איז אוועק פון די עלטערנס וואוינונג אין בזשעזשין די 23-יאהריגע גיטעל פייגע קראהן, נישט ביים קלאהרען פער- שטאנד. מ׳האט זי געזעהען געהן קיין לאדז, מיטעל-וואוקס, דיקע, בלאנד, טונקעל-גרוי קלייד, בלוי טיכעל. ווער ס׳ווייסט וואו זי געפינט זיך, ווערט געבעטען מיטצוטיילען ביי נפתלי ראזענבערג (אלעקסאנדריסקא 6).

וויכטיג פאר סטודענטען, וואס פאהרען שטודירן אין אויסלאנד

אין אלע אויסלענדישע הויך-שולען דויערן נאך די איינשרייבונגען. די קאנדידאטען דארפען זיך דעריבער תיכף ווענדען צום אקאדעמישען אינפארמאציע-ביוראָ, וואס עקזיסטירט אין ווארשא פון יאהר 1924 (אויפן פלאץ פארן אייזערנעם טויער 6). דאס ביוראָ ערלעדיגט אלע פארמאלי- טעטען ביים אנגרונמען ווערען אויף די הויך- שולען אין דער גאנצער וועלט, מאכט איבערזע- צונגען, ארגאניזירט געמיינזאמע ארויספאהרען א. א. וו. די סטודענטען-גרופעס פאהרען אפ יע- דען מיטוואך און שבת. אינפארמאציעס גיט דאס ביוראָ בחנם, שריפטליכע — נאכ׳ן אריינשיקען א פאסט=מארקע פאר 30 גר.

היינט גרויסע פארשטעלונג ביי דער „יודישער באנדע"

היינט מאנטאג ווערט אין „פילהארמאניע" ביי דער „יודישער באנדע" געגעבען צו גאנץ ביליגע פרייזען א גרויסע און פרעהליכע פארשטע- לונג.

א חוץ דעם גרויסען שלאגער „אויף טיש און אויף בענק!" ווערט געגעבען א גאנצע רייה סענסאציאנעלע פערשידענארטיגע לאך-אטראקציעס. פון רייכען „באנדע"-אוצר.

מארגען דינסטאג שפילט די „יודישע באנדע" אין זדונסקע=וואליע.

„טעאטער-קונסט אין ראטען- פערבאנד"

רעפעראט פון רעזשיסער יעקב ראטבוים

שבת דעם 13 ד.ח. 11.30 פריה וועט אין זאל „פילהארמאניע" פארקומען אן אינטערעסאנטע פאר- לעזונג פון בעקאנטען רעזשיסער פון דער ווילנער טרופע יעקב ראטבוים, אויף ד.ט. „טעאטער-קונסט אין ראטענפערבאנד". יעקב ראטבוים האט פער- בראכט א לענגערע צייט אין ראטען-פערבאנד און שטודירט די נייע שטרעמונגען אין טעאטעראלען טע- אטער-הויזען ובפרט דאס יודישע טעאטער.

קראנג-קינא **CAPITOL** זאוואדזקא 16

היינט און פאלג. טעג! — פרעזענטירען מיר דעם שלאגער-פילם, וואס האט די איבעראשט גאנצע וועלט א.ג:

„טארזשאנס ליבע"

דראמע פול מיט פאסירונגען און פרימי- טיווע ליבע. ◆◆ אין די הויפטראלען
JOHNY WEISSMULLER
N. Hamilton i M. O'Sullivan

אויסערן פראגראם: קלאנג-צונאבע פון P. A. T. ווי אויך אקטואליטעטען פון FOX

פרייזען פון די פלעצער אויפן 1-טען סעאנס און אויף די פריהמארגען-פארשטעלונגען פון 54 גראשען. אנהייב פון די סעאנסען 4,30 נאכמ.

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס- קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8—11 פריה און פון 1³⁰—2³⁰ מיטאג און פון 7—9 אווענד.
זונטאג פון 10—1 בטאג.
אלע ארט אנאליזען.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזן
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס

א יונגעל און א געזעלען אין נויטיג אין א שלאסעריי. צו מעלדען זיך אויף זאמענהאף 4. 4226

קאכאלען

אבצוגעבען א שטוב אויף א ווערק- שטעל מיט א בעזונדערן איינגאנג. צו ערפאהרען זשעלאנא 12, וו. 31. 4235

א בעקוועהם ארט צו שלאפען פאר 1 אדער 2 יונגעלייט איז אבצוגעבען. — פאמארסקא 14, אין הויף, 2-טער שטאק, ביי לאסקי.

אנ׳ארט צו שלאפען פאר אנ׳אינטע- ליגענטען יונגערמאן מיט אלע בעקוועהמ- ליכקייטען. פאלודניאווא 12, פראנט, 1. שטאק, וו. 18. 4234

אנ׳ארט צו שלאפען פאר א יונגער- מאן אויף קילינסקיעגא 77, וו. 28.

פערשידענעס

שבת ביינאג האב איך פערלוירען אנ׳אויסלענדישען פאס אויפ׳ן נאמען פון שעי׳ גאלדשטיין. דער ערליכער פינדער ווערט געבעטען געגען בעלוינונג אבצו- ברענגען אין אדמ. פון דער צייטונג אדער צו גאלדשטיין, הערפער-גאס 24.

Wyjeżdżając wyuczę nowość dziedzina sztucznych marmurów. Duże pole zarobkowania. :——: L. Rotman, Warszawa, Żelazna 39.

Dr. med.
Leon Familier
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען אויף
6. שערפיגע 37 (בענעדיקטא)
נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

Dr. med.
Szreiber
כירורג
צוריקגעקעהרט
9 Narutowicza 9
tel. 122-95.
נעמט אן פון 2 ביז 3 און פון 7 ביז 8³⁰ אוונט.

Dr.
S. Kantor
ספעציאליסט פאר הויט און וועענע- רישע קראנקהייטען (סיפיליס און טריפער), היילט מענער = שוואכע וואיינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכמ.
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין- קראנקהייטען
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אן פון 2—3 און פון 6—8 אוו.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40
צוריקגעקעהרט
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9 — 1 פארמיטאג.
בעזונדערער ווארטע - זאל פאר פרויען.

Dr. HELLER
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע
8 טראגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט,
זונטאג פון 11—2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע- פרייזן

DR.
Różaner
ווענעראלאגישער אמבולאטאריום
סעקסועלע בעראטונג
פון 12—2 אין דער
לעטשניצע זגערשער 17.

דאס אנאליטיש=באקטעריאלאגישע לאבאראטאריום פון מעדיצין. אנאליזען
„היגיענא"
גדאנסקא 31a, טעל. 192-64
נעמט אן אלערליי אנאליזן צו לעטשניצע פרייזן.
אויפ׳ן ארט א פיזיקאליש-טעראפישער קאבינעט.

וויכטיג
פאר גאלאנטעריע, טריקאטאזשניקעס און גארסעטען=בראנזשע!
די בעסטע גומי-ליטצען, זיידענע און בוימ- וואלענע, ווי אויך פאדוויאנזקאווע און גארסעטאווע פון דער פירמע
WOLF L. HEPNER
צו בעקומען אין פאבריקס-לאגער:
Łódź, Gdańska 18, front, m.11

אויפפאדערונג.
איך פאדער אויף דעם הערן
מאקסימיליאן שטיינבערג
אינהאבער פון פאבריק „Farbwełna"
6-טער שערפיגע 102 דאס ער זאל מיך ערלעדיגען שפעטסטענס ביז 3 טעג, אין געגענפאל וועל איך איהם איבערגעבען צום פראקוראר און טראך דעם וועל איך ערקלערען פאר דער עפענטליכקייט זיין אונערהערטע האנדלונג.
א. האלפערן
6-טער שערפיגע 36.
7/10 — 1934.

„PRACA"
פרויען-פאך-קורסען ביים פעראיין צו פערשפרייטען פאך-קענטניס צווישען יודישע פרויען
וואולטשאנסקא 21, טעל. 167-15
נעהמט אן איינשרייבונגען אויף פאלגענדע אפ- טיילונגען: 1) קונסט-שטיקעריי, 2) דאמען-שניי- דעריי צושניידען, 3) גארסעטען-פאך, 4) היטען- פוצעריי, 5) וועש-פאך — צושניידען, 6) אנדו- לאציע, 7) מאניקור.
דער סעקרעטאריאט איז טעטיג פון 9—1 און 3—

לעטשניצע
פאר ווענערישע קראנקע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
לאדז, זאוואדזקא 1
טעל. 122-73
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונד.
וועניריש-קראנקע, מענער-שוועכע און הויט-קראנקהייטען
אנאליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאציע
איז טעטיג א גאנצען מעת לעת
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל
א בעראטונג 3 זל.

Dr. L. FALK
ספעצ. ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען
Nawrot 7, tel. 128-07.
עמפפאנגט פון 10—12 און פון 5—7 נ"מ

שלאסעריי= ארבייטען
ווי אויך אויטאגענישע שווייסונגען, מעטאל- בעארבייטונגען, מא- שינען-טיילען
פיהרט אויס בילינ
J. REDER, Łódź
קאנסטאנטינער 11/13

שייטלען
מיט פאריזער שריפטן און פערטיגע שייטל- ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט
ביי קערש.
סקווערא 15

סענסאציע, געדענקט די אדרעס!
קליידער, אנצוגען, פאלטאס, סוועטערס ווי אויך פוטער און וועש
ווארשט, רייניגט בעמיש און פארבט
רעיעל און צו קאנקורענץ=פרייזען
די בעוואוסטע יודישע בעמישע
וועשעריי און פארבעריי
„עריקא"
מליבארסקא 2, (ביים רוג בזשעזשינער)
אונזערע פרייזען: פון 4 זל. אנ׳אנצוג, פון 1,50 זל. א קלייד, פון 75 גר. א סוועטער, א ווינטער-פאלטען פון 4 זל. אנ׳איבערהעמד 50 גר. א קאלנער 15 גר.

ברוך-קראנקע!!!

Dyr. J.Rapaport

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז, פון דעם איז גאנץ פויליו בעריהמטען ספעציאליסט ארטאפעד דיר. י. ראפאפארט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געווארען אנערקענט פון פיל בעוואוסטע פראפעסארען.

ברוך-ליידענדע! ספעציעלע ארטאפעדישע נעם הייל-בענדאזשען פון מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט בעזייטיגען אהן שום אפעראציע, ראַ- דיקאל שנעל און זיכער מיט דעם גרעסטען ערפאלג, די שווערסטע, געפעהרליכסטע און פערעלטערטסטע לייטענדע ברוכען בת מענער, פרויען און קינדער. — ספעציעלע ארטאפעד. הייל-בענדאזשען פאר צו- ריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציעס, ווי אויך ספעציעלע אינדיווידועלע צוגעפאסטע ארטאפעד. בויך-בענדאזשען געגען ארטפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס.

פאר קאליקעס, הויקערס און אלערארט פעהלער פון גוף!

און מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט ווערען אויסגעפערטיגט די הייל-בארמטע און פון פיל פראפעסארן אנערקענטע מאדערנע ספעצ. ארטאפעד. הייל-גארסעטען פאר פערקריפונג פון רוקען-ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביין-שווינד- זוכט, לייטונגען, פערקרימטע פיס בת קינדער און ערוואקסענע קינסטליכע הענד (פראטעזען) און פיס, ווי אויך די פראק- טישסטע ארטאפעדישע אפאראטען פאר שמערצליכע פלאט- פיס לויט גיפס-מאדעל.

אכטונג! אלע קראנקע אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט. 30 יעהריגע פראקטיק, פולע גאראנטיע! ערמעסיגטע פרייזען! עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו. עס ווערען אויך אנגענומען מיטגלידער פון אובעזפ. ספאל. (קאסע-כאריך). אכטונג!

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל=אנשטאלט אין לאדז
Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

הערצליכען דאנק
דעם בעריהמטען ספעציאליסט-ארטאפעד ה׳ דיר. י. ראפאפארט, אין לאדז, וואולטשאנסקא 10, דריק איך היערמיט אויס מיין הערצליכען דאנק און ערקלער עפענטליך, דאס זיין מיר צוגעפאסטער ארטאפעד. הייל- באנדאזש האט מיר ווירקליך אהן אפעראציע מיין פערעלטערטען זעהר ליי- דענדען ברוך וואונדערבאר געהאלפען איבער אלע מיינע ערווארטונגען. איך בלייב איהם דערפאר אייביג דאנקבאר, און עמפפעהל היערמיט אלע ברוך- ליידענדע. ווארשיען 1934. א. זאיאנץ, לאדז, נאוואמיעסקא 4.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה

פארן טעקסט—18 גר.	פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר.	אין דער זייט שפאלטען
אין טעקסט—40	—60	4
נאכ׳ן טעקסט—12	—16	

טיפער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען—30 גר. א מ/מ (אין דער זייט 4 שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער- טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענט-פרייז:
אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש ; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

מעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערזיריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר׳ן אינהאלט און טאָן פון די אנאנסן איז דער פערלאג נישט פעראנט- ווארטליך. די אדמיני. איז אפען ביינאג און פיינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 31.